

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik
Tone Maslo — Tiska Celjska tiskarna — Ured-
ništvo: Celje, Titov t. 1 — Pošt. pred. 123 —
Telef.: uredništvo 24-25, uprava 25-25 — Tek-
st. 620-T-230 pri NB FLRJ v Celju. — Letna
naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125
dinarjev. — Izhaja vsak petek — Poština
plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo

Ob 10-letnici izhajanja „Celjskega tednika“

1945 Deset let v službi ljudstva 1955

Bil sem eden med tistimi okrajnimi aktivisti, ki nas je b'vši urednik Lojze Jure tedensko preganjal, da napišemo za list članek. To me je tudi privedlo, da so mi maja 1950. leta zaupali posle urednika Celjskega tednika. In ker se še danes nahajam na tem nič kaj prijetnem mestu, me je doletela čast, da za desetletnico izhajanja Celjskega tednika nekaj napišem.

Toda o čem naj pišem? Razvojne poti lista ne poznam od vsega začetka, to pa je bilo 2. junija 1945, ker v uredništvu nisem našel na noben arhiv, razen nekaj števil listov za nekaj mesecev nazaj. Torej kolikor toliko so plodovi dela mojih predhodnikov zaviti v temo, zato ne bi mogel verodostojno prikazati prehojene poti lista in ljudi, ki so s tiskarskim črnilom polnili njegove stolpce.

Zato menim, da bi bilo morda prav ob tej prilici koristno spregovoriti nekaj besed o ljudeh, ki so v teh desetih letih nosili glavno breme pri listu — o novinarjih. Čeprav bi moral biti človek, ki ustvarja vse dobrine, zlasti pa v času, ko z uspehom poglobljamo socialistične odnose — središče pozornosti vse naše javnosti, večkrat pri hitrem tempu izgradnje nanj pozabljam, za kar nosimo del krivde tudi mi, časopisni ljudje. Zaradi tega naša javnost večkrat ne pozna odgovornega novinarskega dela ter ga ne ceni dovolj. Žal pa so bili celo primeri, ko so odgovorni ljudje v podjetjih in ustanovah novinarsko delo celo zavirali, namresto da bi novinarjem pri tem pomagali. Samo nekaj primerov v dokumentaciji. Ni še dolgo od tega, ko so v neki tekstilni tovarni novinarja, ki je hotel javnost seznaniti o tem kako poteka delo v zvezi sestavljanja tarifnih pravilnikov v njihovem kolektivu, enostavno odpravili, češ o tem ne bi bilo dobro pisati, mi najraje operemo perilo sami doma, pridite rajde drug teden, ko bomo odprli novo sindikalno dvorano. V nekem večjem kolektivu v Celju pa so novinarja, ko se je zanimal, kako poteka priprave za nov plačni sistem, zavrnil s pripombo, da o tem šele razpravlja komisija za zaprtimi vrati ter zaklenili vrata za seboj. Bili so tudi primeri, da so posamezni ljudje v delovnih kolektivih v znak protesta odklanjali oglaševanje za list zaradi tega, ker je bilo nekada v listu napisano nekaj, kar nekaterim v kolektivu ni bilo všeč.

To vse kaže, da celo nekateri naši vodilni ljudje po podjetjih ne razumejo prave vloge lista in novinarjev, ki opravljajo javno službo za vso našo socialistično družbo.

Novinarska služba je delikatna in odgovorna, saj se od nje zahteva hitrost in točnost, če hočemo, da bo javnost pravočasno in točno obveščena. Zato bi morali uslužbenici ustanov in podjetij moralno uslužbenici obrabčajo za podatke in pojasnila, novinarjem ne samo pomagati, temveč z njimi tudi sodelovati z namenom, da bo javnost pravilno obveščena. Edino takšen odnos do predstavnikov tiska je pravilen. To si cer ni regulirano z nobenimi predpisi, ker se od odgovornih uslužbencev pričakuje, da imajo jasno sliko o značaju in vlogi tiska, saj morajo biti zavestni sodelavci pri ustvarjanju skupnih socialističnih nalog.

Danes bi že moralo biti popolnoma jasno, da je novinar javni delavec, ker opravlja važno družbeno funkcijo. Zato bi jim morali naši zavedni ljudje pri njihovem delu povsod nuditi pomoč, ne pa da jih pri tem celo zavirajo. Novinar, kot javni delavec mora uživati v družbi ugled. To pa je odvisno v prvi vrsti od njega samega: njegovega nastopa, razgledanosti in kulturnega nivoja. Ugled si mora novinar pridobiti predvsem s svojim delom, znanjem in zavestnim izpolnjevanjem novinarskih dolžnosti.

Naj zaključim to razpravljanje z željo, da bi v bodoče naš list ob podpori političnih forumov, množičnih organizacij in vse naše javnosti ter s pravičnim razumevanjem vloge tiska dosegel še večje uspehe kot doslej v desetih letih svojega obstoja. Zlasti sedaj, v dobi hitrega tempa našega socialističnega razvoja, ki je zanj vse naše delovne ljudi, je vloga tiska ogromna in neprecenljiva. V času, ko ustvarjamo nove, pravičnejše družbene odnose in boljše materialne pogoje, je naloga ljudi pristenstvena naloga. To pravilno opravlja v nemajhnih meri tudi naš list

OKRAJNI ODBOR SZDL
Celje

Tov.

Tone Maslo,

urednik »Celjskega tednika«

Celje

Ob desetletnici osvoboditve ter desetletnici izhajanja tednika Vam predsedstvo Okrajnega odbora SZDL Celje iskreno čestita.

Ob tej prilici Vam predsedstvo izreka priznanje za uspešno in plodno delo pri urejanju lista, kar je lep doprinos k splošnim naporom za nadaljnji razvoj in procvit naše socialistične domovine.

Priznanje in zahvalo izrekamo tudi Vašim sodelavcem ter Vas prosimo, da jih o tem obvestite.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Celje, 14. maja 1955

Za predsedstvo OO SZDL Celje:
Zen Jakob, l. r.

kot informator, vzpodbudnik in mobilizator ljudskih množic.

Danes še posebno velja geslo, na katerega radi pozabljamo, da je tisk najmočnejše orožje v rokah delavskega razreda. Žal pa se tega gesla premalo poslužujejo množične organizacije na terenu. Le-te še vedno ponekod iščejo novih oblik dela, pozabljajo pa na tisk, ki je tudi ena in ne ravno podcenjevalna oblika političnega dela. Saji z dobrim člankom v listu lahko napravimo večkrat več, kot z nešteti sestanki, če niso dobro pripravljani. Tudi za razširitev lista bi morale organizacije SZDL posebno na podeželju napraviti več kot doslej. Zavedati se mo-

rajo, da je ena njihovih glavnih nalog širjenje socialistične miselnosti in zavesti pri širokih ljudskih množicah. To bi bila za organizacije SZDL hvaležna in konkretna oblika dela, ki je na terenu ne bi smeli podcenjevati.

Ob desetletnici izhajanja našega lista se v imenu uredništva zahvaljujem vsem našim sodelavcem, dopisnikom in vsem, ki so v tem razdobju z listom kakorkoli sodelovali in mu pomagali. Ob tem jubileju jim dolgujemo še posebno priznanje in pohvalo, ker so s svojim sodelovanjem in pomočjo omogočili, da je Glavni odbor SZDL v Ljubljani ocenil letos naš tednik kot najboljši pokrajinski list v Sloveniji.

Tone Maslo

V DOBRNI JE BILO ZASEDANJE MEDNARODNE FEDERACIJE KMETIJSKIH PROIZVAJALCEV

Uspelo proučevanje jugoslovanskega kmetijskega združništva

Od srede, 25. pa do ponedeljka, 30. maja je bilo v Zdraviliškem domu v Dobrni šesto študijsko zasedanje evropskega regionalnega komiteja Mednarodne federacije kmetijskih proizvajalcev (FIPA). Zasedanje, ki so se ga udeležili zastopniki kmetijskih proizvajalcev Danske, Francije, Nemčije, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, Švedske, Anglije in Jugoslavije je bilo posvečeno predvsem proučevanju jugoslovanskega kmetijskega združništva. Zato so se tudi na delovnih plenarnih zasedanjih vrstili referati šestih jugoslovanskih kmetijskih strokovnjakov, ki so vsak s svojega področja tolmačili razvoj, pomen in vlogo našega kmetijskega združništva.

Slavnostna otvoritev zasedanja je bila v sredo, 25. maja. Tu je zbrane udeležence pozdravil predsednik Glavnega odbora Zadrugne zveze Jugoslavije tov. Risto Antunović, za njim pa še generalni sekretar FIPA g. Robert Hewlett. Med mnogimi domačimi gosti so tej slavnosti prisostvovali še zvezni poslanec in sekretar OK ZKS Celje tov. Franc Simonič, nadalje predsednik OLO Celje Riko Jerman, predsednik OZZ Celje Franc Lubej in drugi.

Po dnevnem redu, kakor je bil sprejet na začetku zasedanja, so jugoslovanski kmetijski strokovnjaki podajali svoje referate v naslednjem vrstnem redu: Prvo predavanje je v sredo, 25. maja, je imel univerzitetni profesor dr. Mihailo Vučković iz Beograda: »Zgodovina in struktura zadrugništva ter zadrugne oblike v Jugoslaviji«. Naslednji dan je prvi poročal dr. Emil Cefernji: »Zadrugna zakonodaja v Jugoslaviji«. Za njim pa še isti dan generalni sekretar Zveze kmetijskih zbornic Jugoslavije ter zvezni poslanec inž. Vojin Popović: »Odnosi med zadrugno organizacijo ter državo«. Tretji dan zasedanja je prvi spregovoril dr. Aleksander Peči Popović: »Sistem kreditiranja v kmetijstvu in zadrugstvu v Jugos-

slaviji«; po kratkem odmoru pa še dr. Oto Radan: »Zadrugna trgovina, izvoz, uvoz«. V soboto, 28. maja je bilo na dnevnem redu zadnje predavanje, ki ga je imel prof. Vaso Gašić: »Zadrugni tisk in propaganda ter vzgoja kadrova«.

Vsi referati jugoslovanskih kmetijskih strokovnjakov so vzbudili pri inozemskih gostov izredno zanimanje za naše kmetijsko zadrugništvo, za njegovo organizacijo in delo. Po vsakem referatu je bila namreč zelo živahna razprava, v kateri so inozemski gostje spraševali po vseh mogočih in nemogočih problemih o našem zadrugstvu. Po nemogočih predvsem tudi zato, ker so bila njihova vprašanja posledica nepoznavanja naše gospodarske ureditve. Zato mislimo, da so prireditelji zasedanja storili majhno napako v tem, da niso za uvodno predavanje določili temo o splošnih principih naše družbene ureditve. Sodeč po zadovoljstvu inozemskih gostov so jugoslovanski kmetijski strokovnjaki razumljivo odgovarjali na nešteta vprašanja o delu naših kmetijskih zadrug. Se več tolmačenja o poteh našega kmetijskega zadrugništva so vzbudila pri inozemskih zastopnikih kmetijskih proizvajalcev priznanje našim uspehom in naporom ne samo na polju kmetijske proizvodnje, marveč tudi za uspehe v našem družbenem razvoju. Ni naključje, da so se zlasti Nemci, Angleži in Francozi v teh razpravah najbolj pogosto oglašali in da so hoteli podrobno zvedeti zlasti o delu in vlogi naših zborov proizvajalcev, nadalje o načinu pristopanja v zadrugo, o vlogi kmetovalcev v zadrugi, o pogojih za najemanje kreditov, o zadrugni trgovini itd.

Poleg šestih referatov in plodnih razprav pa so inozemskim gostom pripomogli do spoznavanja našega zadrugništva še obiski pri nekaterih zadrugnih organizacijah. Tako so si gostje (Nadaljevanje na 2. strani)

Z obiska sovjetske delegacije v FLRJ

Predsednik republike Josip Broz-Tito, šef sovjetske delegacije Nikita Hruščev in predsednik sovjetske vlade Bulganin med slavnostnim kosilom v poslopju Zveznega izvršnega sveta

Veličastna manifestacija partizanske organizacije

SLAB TEREN IN DEŽEVNO VREME ONEMOGOČILO TELOVADNI NASTOP VELIK USPEH TEKMOVALCEV IZ CELJSKEGA OKRAJA NA TEKMAH V MNOGOBOJU — IMPOZANTEN SPREVED PO CELJSKIH ULICAH

Celje je v počastitev pokrajinskega zleta Partizana povsem spremenilo svoj obraz. Podoba celjskih ulic in izložb je dajala vtis prazničnosti. Nič čudnega, če se je mladina z Dolenjske, iz Zasavja, Posavja, mariborske okolice, iz Prekmurja in Koroške počutila v tem prijaznem mestecu kljub izredno slabemu vremenu dobro razpoloženo. S svojo vedrino, svežostjo in mladeniško razigranostjo si je na mah pridobila simpatije vsega prebivalstva. S svojo navzočnostjo je v prazničnih zletnih dneh razgibala vse Celjane in jih še v večji meri navdušila za telesno vzgojo.

NAD 500 TEKMOVALCEV
V MNOGOBOJIH

Prvi dan zleta je bil namenjen tekmovalcu izbranih vrst v partizanskem mnogoboju in mnogoboju v vajah na orodju. Vreme prireditelju in nastopajočim ni bilo naklonjeno. Na vzorno urejenem stadionu »Borisa Kidriča« je bilo zbranih preko 500 tekmovalcev, poleg njih pa še številni sodniški zbor iz vrst partizanskih organizacij in AD Klavdivar. Že v zgodnjih jutranjih urah je močno deževalo in dež kar ni hotel prenehati. Nad bližnjimi vrhovi celjske kotline so se podile nevarne meglice, ki niso obetale nič dobrega. Vse atletske naprave so bile močno razmeščane, pa tudi teren za izvedbo ostalih tekmovalnih v prostih vajah in vajah na orodju je bil skoraj nemogoč. Kljub vsem neveselostim, ki jim moramo prileti še izdaten mraz, se je tekmovalstvo pričelo z dobro uro zamude. Vzorno disciplinirane vrste so prihajale pred sodniške zbor in nabirale točke v posameznih disciplinah. Alj jih bo dovolj za najboljša mesta? To je bil živahen komentar vseh tekmovalcev po opravljenem tekmovalstvu in tej ali oni disciplini.

Program mnogobojev je bil skorajda preobilen kljub svoji pestrosti. Zahteval je od nastopajočih obvladovanje vseh osnovnih psihofizičnih lastnosti — hitrost, vztrajnost, moč in spretnost. Te lastnosti si lahko človek pridobi le s smotno vadbo, ki temelji na naprednih

izsledkih telesne vzgoje. Tekmovalstvo v mnogobojih nam je služilo v dokaz, da partizanska organizacija stremi v vse večji meri k vsestranosti in se pri tem svojem delu poslužuje kar največ prirodnih gibanj. Atletika je v teh programih dobila častno mesto, saj dobršna tretjina tekmovalnega programa sloni na atletskih disciplinah.

Tekmovalci so pokazali v atletskih disciplinah dobro pripravo. Od prejšnjih let je bil občuten napredek prav v atletiki. To nam potrjujejo dobri rezultati, prav dobre osnove teka, obvladovanje nizkih startov, potrebna vzdržljivost pri vztrajnostnem teku itd. Slabše je bilo znanje na orodju. Opazil sem več tekmovalcev, ki niso obvladali navadnega raznožnega preskoka čez kozo, še večjo nepravilnost pa je bilo opaziti pri nekaterih ekipah na drogu, bradlji, krogih in na konju. Prav v teh disciplinah so udeleženci tekmovalstva izgubljali dragocene točke! Kaj bo čez 14 dni po zletu v Kopru, kjer bodo tekmovala društva iz zahodnega dela Slovenije? Alj se ne bo bistveno spremenil vrstni red društev na tem tekmovalstvu? Sicer moramo biti z rezultati zadovoljni, ker so bili doseženi v skrajno neugodnih pogojih za tekmovalstvo. Društva iz celjskega okraja so se odlično odrezala in kar večje število se jih je prelinilo na najvidnejša mesta. Če upoštevamo, da je nastopilo 70 tekmovalnih vrst, potem smo lahko več kot zadovoljni z uspehom naših Laščanov, ki so pobrali kar 2 ekipni zmagi, z mladimi tekmovalci iz Rogaske Slatine, Polzele, Petrovc in Celja. — Iz šoštanjskega okraja so bile odlične tekmovalke iz Mozirja, ki so pobrale zmago pri članicah (II. razred) in puštile za seboj Konjičanke in Braslovčanke.

Pred zaključkom tekmovalstva v mnogoboju je prispel na atletski stadion predsednik Partizana Slovenije tovariš Zoran Polič, ki se je živo zanimal za uspehe nastopajočih ekip in posameznikov.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Najavljen je izid novega glasila SZDL Jugoslavije

Predsedstvo SZDL Jugoslavije bo v najkrajšem času pričelo izdajati politično-gospodarski informativni list, ki naj bi bil razširjen po vsej državi.

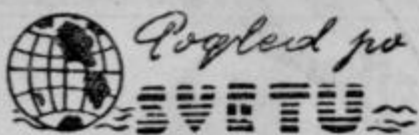
Glavna naloga lista bi bila, da seznanja čim širši krog bralcev, zlasti pa člane delavskih svetov in ostalih organov družbenega upravljanja, politični aktiv na terenu itd. s politikami Zveznega izvršnega sveta in njegovih organov.

List bo enoten za vso Jugoslavijo in bo izhajal v srbsko-hrvatskem, slovenskem in makedonskem jeziku, najprej kot 14-dnevnik, kasneje pa verjetno kot tednik. Pisan bo poljudno in bo lahko delovnim ljudem, ki delajo v organih samoupravljanja, služil kot priročnik in informator.

List bo odprti tudi rubriko za diskusijo med podjetji in kolektivi, za njihovo medsebojno polemiko. Ta rubrika naj bi postala šola delovnih ljudi, kako morajo polemizirati v mehanizmu socialistične demokracije.

Problemатiko komun bo list obravnaval s stališča naše gospodarske politike. Ostalih področij, kot so prosveta, kultura, zdravstvo itd. list zaenkrat ne bo zajel, razen če bodo ta vprašanja vezana na gospodarsko problematiko.

Ker bo Glasilo SZDL Jugoslavije pomenilo veliko pridobitev, priporoča Okrajni odbor SZDL Celje vsem državljanom naj se nanj naroče pri poverjenih terenskih organizacij SZDL.

Ko te dni prebiramo odmeve beograjskih razgovorov in poslušamo najrazličnejše komentarje, ki krožijo po ulici in po vsem svetu, nam rada stopi pred oči čisto preprosto človeška stran vsega tega dogajanja brez hladne diplomatske kurtoazije, ki jo prekriva ali zakriva. Leta 1948, z vsemi nemogočimi obtožbami, s pritiskom, kakršnega zlepa še ni doživela kaka država in l. 1955! Izjava predsednika SZ Hruščeva na zemunskem letališču! Kdor le zna in hoče objektivno presojati človeška dejanja in nihanja, mora priznati zgodovinsko vlogo, ki jo je Jugoslavija odigrala v mednarodnem svetu za izboljšanje mednarodnih odnosov, za sodelovanje med narodi, za udržitel in ohranitev miru. Ne brez žrtve! A prav te žrtve je treba priznati, in priznati tudi moralni kapital, čvrstost položaja, ki ga danes naša država zaradi teh žrtve ima. Naše zadržanje ob srečanju nas spominja na Shakespearovo besedo, da je od nekdaj bilo znamenje popolnosti, svojo lastno vrednost skromno zakrivati. Matesova izjava v New Yorku na Dullesovo nerodnost in uradno poročilo o njej, ki so ga v inozemstvu vpljudno oznamovali kot nenavaden korak, organizacija in tehnika razgovorov, naše čvrsto stališče nasproti Zahodu in Vzhodu, stališče aktivne koeksistence z vsemi atributi, ki jih ta eksistenca terja in ima, vse to je ugled in mesto naše države v svetu dvignilo in utrdilo, in to tako, da nam tega niti ni treba razglasiati. O tem govorijo komentarji tujega tiska, svetovno javno mnenje, ki je natančno razčlenilo stavek za stavkom, besedo za besedo v izjavi Hruščeva.

Ce kominformisti v sosedni Italiji izjavljajo, da jih vse to nič ne briga in da se zanje nič ne spremeni, nas to ne more vznemirjati. Izkazali so svojo moralno vrednost ob Trstu in ob ustanovitvi USI (Unions social. independ. — Zveza neodvisnih soc.).

Nedvomno bodo beograjski razgovori vplivali tudi na oziroma četverne konferenč, na katero je SZ pristala s polemično noto. ZDA se namreč na morejo odreči misli, da se je sovjetska mirovna ofenziva sprožila zaradi njihove politike moči, odločnosti, potrpežljivosti in enotnosti. SZ je privolila v četverno konferenco, toda pod pogojem, da ZDA ne bodo načele vprašanje osvoboditve vzhodnoevropskih držav, kar je odgovor na Dullesove izjave o dnevnem redu na konferenci. Za ZDA je to samo adut proti sovjetski ponudbi o neutralizaciji Nemčije, o kateri se je v preteklem tednu že vnel hud besedni boj. Adenauer se je seveda ponovno pognal proti njej, tudi proti oboroženi neutralizaciji in potegnil za seboj vse stranke. Tudi opozicija z Ollenhauerjem je proti neutralizaciji, čeprav se ne sklada z Adenauerjem, ki bi rad čimprej vzpostavil nemško vojsko, pokazal Rusom zobe in bajonete že na četverni konferenci. Adenauer je celo izjavil, da naj si Amerikanci za vsako ceno pribere nadzorstvo nad vso oborožitvijo na svetu, kajti sovjetska ponudba o neutralizaciji Nemčije ni nič drugega kakor nov poizkus, kako odstraniti Ameriko iz Evrope.

Svojih vojaških oporišč na ZDA ne nameravajo izprazniti, čeprav ni rečeno, da bodo večno ostali v Evropi, kakor je dejal senator George, predsednik zunanjepolitičnega odbora.

Četverna konferenca je bila močan adut pri zmagi konservativcev v Angliji. Izrabili so popularnost te teze in jo izbili laburistom iz rok. Propagirali so »svobodo in blaginjo«, češ da je to prav isto kakor laburistična »socialna država«, skratka, prevzeli so — na videz — laburistični program in Churchill je zmagoslavno zaključil volilni boj z besedo, da bodo zdaj lahko pet let delali kot narod, ne pa kot stranka. Vendar prepričljiva zmaga konservativcev, upajmo, ne bo Anglije vrgla v naročaj ameriški republikanski politiki, oziroma njenemu desnemu krilu, čeprav so jim republikanci pred volilnim bojem naredili nekaj upodnih potez. Prav tako se najbrž ne bodo odpovedali zmerni Butlerjevi gospodarski politiki in nagibanju h koeksistenci v zunanji politiki. Sicer pa bodo imeli na četverni konferenci priložnost pokazati, kam se je znotraj konservativna stranka nagnila, k zagrezenim torijevcem ali k zmernim elementom, ki so stranki nedvomno omogočili zmago.

K tem vidnejšim dogodkom so se pridužili bolj ali manj vidni in slišni: LR Kitajska kaže, da se drži izjav v Bandungu. Krišna Menon in Sastromidjo sta oba zadovoljna s svojim posredovanjem pri pekinški vladi, ki je pripravljena izpustiti tistih 11 letalcev, če se izprazni otoka Kvemoj in Macu in če se ne prejudicira pred konferenco suverenost nad Formozo. — SZ in Japonska se bosta pogovorili v Londonu v kresnih dneh. Toda Japonska ima precejšnje zahteve: izpustitev vseh Japoncev, ki so zaprti v SZ, vrnitev Južnega Sahalina in Habomajskih otokov, ker so del Hok Kaidov in celo ribolov na severu, kar je staro jabolko razdora med Kremlo in nebeskim dvorom v Tokiu. Francija ima v Severni Afriki take težave, ki utegnejo res pokopati njen imperij. Resno je stanje v Alžiru, ki je po ustavi francoski departement, toda domačini nimajo pravic pravne besede, ker ima vse ključne položaje v rokah mil-

Pretekli petek je bil v hotelu »Savinja« občni zbor Trgovinske zbornice za okraj Celje, katerega se je udeležilo 54% delegatov. Kot gostje pa so prisostvovali zastopniki Republiške trgovinske zbornice tov. Andrej Svetek in tov. Burger, načelnik tajništva za gospodarstvo OLO Celje tov. Ernest Zvar in drugi.

Delegati so sprejeli obširno poročilo o delu in uspehih zbornice v preteklem letu že prej, v izvešču pa je nekateri stvari še posebej podčrtali na občnem zboru predsednik zbornice tov. Mišo Bobovnik. Zbornica je povezovala ob koncu leta 136 članov. Od teh je 18 industrijskih podjetij, 34 državnih trgovskih podjetij, 61 kmetijskih zadrug in 23 mesnic. V zbornici ni vključenih le 7 industrijskih podjetij ter 7 manjših kmetijskih zadrug.

Poročilo, kakor tudi razprava je pokazala, da je zbornica lani uspešno vršila svoje poslanstvo ter odigrala vlogo, ki ji v naši družbi pripada. Nemogoče je v tem kratkem poročilu zajeti vsega, vseh uspehov in problemov, o katerih so na občnem zboru razpravljali, zato naj omenimo le najvažnejše.

Do izraza je prišlo zlasti mnenje, da bi se iz trgovine izločili nepotrebni posredniki, ker to podražuje blago. Zlasti pa stoji pred zbornico še velike naloge v tem, da bo tudi zbornica skušala bolj učinkovito odpravljati in odkrivati gospodarski kriminal. V trgovini mora priti do izraza poslovna poštenost in trgovska morala. Mnogi ljudje v trgovini še vedno gledajo preveč le skozi dinar in ustvarjajo v trgovskih podjetjih prekomerne dobičke. V trgovini bi se morali bolj učvrstiti socialistični odnosi in socialistična zavest. Trgovina je odgovorna pred družbeno skupnostjo, da ne zvišuje cen zaradi pretiranih dobičkov, saj njeno poslovanje mora biti daleč od poslovanja v kapitalističnih državah. Le s takim delom bomo tudi v trgovinah dosegali iz leta v leto vedno večje uspehe.

Povezava med zbornico in okrajem ter z inšpekcijskimi organi in banko je bila dobra in sodelovanje koristno. Vendar so v trgovini žal še prepoznati primeri gospodarskega kriminala. Lani so inšpekcijski organi ugotovili 82 primerov gospodarskega kriminala. Javnemu tožilstvu je bilo predanih 20 primerov, 20 primerov je obravnavalo gospodarsko sodišče, 42 primerov pa sodnik za prekrške. V teh primerih gre za najrazličnejše prekrške od kršitev predpisov in uredb do primerov osebnega okoriščanja, raznih manipulacij, verižništva in nedovoljenega trgovanja. Lani je bilo izrečenih za 6 milijonov 33 tisoč din denarnih kazni, kar meče zelo slabo luč na našo trgovino. V poslovalnici trgovskega podjetja Šmarje pri Jelšah v Pečici so na primer ugotovili primankljaj 500.000 din, čeprav je mesečni promet v tej trgovini komaj 250.000 din. V kmetijski zadrugi Ponikva pri Zalcu pa so se pečali z nedovoljeno prodajo vina iz kupljenega grozdja, kjer so

jon Francozov, njih pa je osem milijonov. Orožje govori v Tunis, kjer so francoski kolonisti izgnali generala Rima-Bruneaua (po ediktu Louisa XVI. iz l. 1778), ker je bil proti politiki čvrste roke. Sklenjen je sicer sporazum, toda tla se Francozom majoje. V Maroku je tako vroče, da francoski desničarji terjajo oboroženo intervencijo ZDA in VB, general Parlant, strokovnjak za čiščenje, pa uvaža novo taktiko zoper upornike, taktiko penetracije, pete kolone, trojanskega konja in utrjuje seveda politiko koncentracijskih taborniš. Skratka: kolonialna politika v svoji agoniji, ki pa se spriča ameriške politike lahko zelo zablje, kajti »american way of life« (ameriški način življenja) pomeni tudi podporo skrajni desni reakciji v kolonijah, če je le dovolj močna, da bi zavrla osvobodilne težnje. — Tudi francoski Kamerun se je začel gibati. — Vodni spor med Sudanom in Egiptom se bo baje rešil s fifty fifty. To je za Sudan vsekakor napredek, kajti l. 1929 je Egipt (z Angleži vred) ponujal komaj 5% Nila: — Protibritansko razpoloženje v Grčiji zaradi grških letalcev s Koreje, ki niso smeli pristati na C'pru, je tako močno, da predlagajo izostanek pomorskih manevrov Atlantske mornarice v grških vodah. — Italija bo kljub ge. Luce dobila 50 milijonov dolarjev izredne podpore, ki jo je nedavno zmeštaril Scelba. — 80 let stari Edvard Herriot, ki je bil 50 let župan mesta Lyonsa, je lili Ehrenburgu pisal, da je ostal zvest prijatelj ruskega naroda, da je vrnil legijo časti, ko so z njo odlikovali oficirje protisovjetske legije, da gre torej v obrambi stare francoske politike in varnosti Evrope daj kot kdorkoli od mladit. — Da ima stari Herriot tudi svoj prav, se vidi med drugim iz neženiranega pisanja novofašističnega glasila »Lotta politica« v Rimu, ki pravi, da bosta germanstvo in romanstvo spet pregazila inferiorne mite, ki so se razrastli po padcu Hitlerja in Mussolinija, deloma pa tudi iz obnašanja koroskih velenemskih šovinistov, ki so kljub določilom avstrijske državne pogodbe pohitili z ustanovitvijo proslule raznarodovalne organizacije, naperjene zoper slovensko narodno manjšino. Volk dlako menja, narave pa ne.

T. O.

Z OBČNEGA ZBORA TRGOVINSKE ZBORNICE ZA OKRAJ CELJE

Več socialistične zavesti in poslovne morale v trgovini

inšpekcijski organi ugotovili tudi osebnost okoriščanja.

Trgovinska zbornica je izvršila pomembno delo pri sestavljanju tarifnih pravilnikov trgovskih podjetij. Mnoge pravilnike so morali zavržati, ker niso bili v skladu z najnovejšimi predpisi, ki so izšli v uradnih listih. To pa ne daje najboljših ocen knjigovodskemu kadru, ki zaradi premajhnega študija uradnih listov večkrat ni kos svoji nalogi.

V razpravi so tudi ugotovili, da je visokokvalificiran kader v trgovini v enakem položaju z visokokvalificiranimi kadri v industriji. Medtem ko se s praktičnimi izpiti v trgovini ne more priti do visoke kvalifikacije, je to v ostalih panogah možno. Mnenja so bili, da ni prav tudi to, da se po novih tarifnih pravilnikih plače ne določajo več po prometu. Tako so v Rogaški Slatini v dveh trgovinah enako plačani, čeprav je v eni trgovini mesečni promet 350 tisoč din, v drugi pa 800 tisoč din. Edino pravilo bi bilo, da se v trgovini nagrajuje po ustvarjenem prometu na prodajalca, upoštevajoč pri tem tudi solidno in kulturno postrežbo. Le tako se bo izboljšalo poslovanje v trgovinah, zato so zahtevali naj bi se republiška trgovinska zbornica za to vprašanje zavzela, da bi prišlo do pravičnejše rešitve.

Ko so razpravljali o vzgoji kadrov, so ugotovili, da praktična vzgoja vajencev ni na takšni višini, kot bi morala biti. Zgodi se, da vajenec ne pozna niti najosnovnejših artiklov blaga v manufakturji in ostalih strokah. Zato bi

morali vajencem nuditi večjo pomoč ter jim vzbuditi čut za praktično delo. Ker zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zaenkrat ni izglodov, da bi Celje dobilo šolsko poslopje za vajenško šolo in internat, so bili mnenja, da bi do takrat vajenci iz kolice obiskovali vajenško šolo v Brezicah, ne pa v Novem mestu kot doslej, ker je le-ta predalet.

Ko so obravnavali odkup živine in ostalih kmetijskih pridelkov, so grajali podjetja, ki kršijo dogovorjene cene. Odkupe naj bi na svojem terenu vršile prvenstveno kmetijske zadruge, podjetja, ki kršijo dogovorjene predpise in cene, pa bi bilo treba ostreje zagrabit in jim pri banki zapreti kredite. Zlasti so grajali nekatere podeželske mesnice, ki poslujejo pod socialističnim dežnikom, v njih se pa na široko razvijajo razni špekulacijski odnosi. Zavzemali so se tudi za to, da bi cene živine bile enotne v vsej republiki za enako kvaliteto živine. Ker letos kaže, da bo dojak dobra letina, se bodo morale zlasti kmetijske zadruge dobro pripraviti za odkup. Pri tem bo imela izredno vlogo trgovinska zbornica, zlasti še, da bo uspešno nastopala proti anarhiji v odkupnih cenah in prekupevanju. Zato se bo moral vsak nakupovalec iz drugega področja najprej informirati na zbornici o veljavnih cenah, šele potem bo lahko nakupoval na terenu.

Za predsednika zbornice so zopet izvolili tov. Mišo Bobovnika, za tajnika pa so imenovali tov. Ivana Rantigaja.

NA KONFERENCI SZDL ZA BODOČO ŠENTJURSKO KOMUNO SO PODALI

izčrpno analizo dela političnih organizacij

Pretekli četrtek je bila v Sentjurju pri Celju letna konferenca SZDL za bodočo šentjursko komuno, katere so se udeležili skoraj vsi izvoljeni delegati in predsedniki organizacij SZDL na tem področju. Kot gostje sta bila navzoča član Okrajnega odbora SZDL in zvezni ljudski poslanec tov. Helena Borovšak in zastopnik celjske garnizije, major JLA tov. Tatalovič.

Predsednik iniciativnega odbora SZDL tov. Jože Mrevlje je v svojem poročilu poleg obširnega zunanje in notranje političnega pregleda obširno zajel in analiziral problematiko dela organizacij SZDL s področja bodoče šentjurske komune.

Med drugim je tov. Mrevlje poudaril vprašanje nadaljnje usposobitve vodstev osnovnih organizacij in razmeroma nizkega članstva v nekaterih organizacijah napram številu volivcev. Čeprav se Socialistična zveza na tem področju vedno bolj uveljavlja kot politični činitelj, vendar stanje članstva, v nekaterih krajih še ni zadovoljivo, posebno na področju občine Slivnica. V razpravi je delegat iz Zuma nakazal vzrok premajhnega števila članstva, ko je dejal, da se je pod novim vodstvom in po letošnjih dobro pripravljenih sestankih pri njih stanje

članstva znatno zvišalo. Se vedno velja staro pravilo: kjer vodstvo organizacije dobro dela in kjer so sestanki redni ter dobro pripravljani, tam je tudi članstvo SZDL številčno in delavno. Zato je med sklepi, ki so jih na konferenci sprejeli, najpomembnejši ta, da bo treba v prvi vrsti še nadalje krepiti organizacije SZDL na tem področju.

Bodoča šentjurska komuna bo štela blizu 15.000 pretežno kmečkih prebivalcev. Razmeroma nizek narodni delehek na prebivalca kaže tudi relativno zaostalost kmečke proizvodnje, katero bodo morali v naslednjih letih dvigniti. To bo ena glavnih nalog šentjurske komune na gospodarskem področju. Šentjurska komuna bo obsegala dosedanje občine Sentjur, Dramlje, Ponikvo in iz njene nekaterih katastrskih občin tudi področje občine Slivnica in Zusem.

Na konferenci so izvolili 15 članski komuniški odbor SZDL in 15 delegatov za okrajno konferenco. Z navdušenjem in enoglasno so med delegati izvolili tudi narodnega heroja, podpolkovnika JLA tov. Jožeta Ožbalta.

Včeraj pa so v Sentjurju izvolili tudi občinski iniciativni odbor bodoče šentjurske komune.

Uspelo proučevanje jugoslovanskega kmetijskega združništva

(Nadaljevanje s 1. strani)

ogledali KZ Zreče, kmetijski posestvi v Slov. Konjicah in Ločah, Hmezd v Zalcu, kmetijsko šolo v Mariboru ter sadijski inštitut, agroservisno postajo v Sempetru itd. Tudi tu so z zanimanjem poslušali različna tolmačenja o delu teh združnih organizacij.

Slavnostni zaključek šestega študijskega zasedanja FIPA je bil v ponedeljek dopoldne. Zadnjemu plenarnemu zasedanju je predsedoval bivši predsednik in sedanjí častni predsednik FIPA Francoz g. P. Martin. V tem delu konference je Anglež g. J. E. Whitmore podal kratko vsebino dela šestega zasedanja FIPA in ugotovitve po vseh poglavjih jugoslovanskega kmetijskega združništva. Te ugotovitve so bile za službeno priznanje uspehom kmetijskega združništva v Jugoslaviji, zlasti laksko pa je bilo priznanje na račun stremeljenja kmetijskih organizacij za vzgojo kadrov in kulturnoprosvetno delo med zadrugniki.

Zaključno besedo je imel nato g. P. Martin, ki je med drugim dejal, da je to zasedanje omogočilo uspešne in srečne stike med sodelujočimi državami. »Tu smo spoznali tudi večje možnosti za sodelovanje, ki ga moramo ugotoviti ne samo zaradi kmetijske proizvodnje, marveč tudi za ohranitev miru na svetu«, je ob burnem ploskanju končal svoj govor g. Martin.

Ob zaključku pa je dal posebno izjavo še generalni sekretar FIPA g. R. Hewlett, ki je med drugim dejal: »To, kar me je najbolj prevzelo v zvezi z našim bivanjem v Jugoslaviji, je občutna prisrčnost pri združnih delavcih, s katerimi sem se imel priložnost sestati. Kamorkoli smo prišli, so nas obsuli z ljubeznijo. Ljudje so nam prepevali in plesali, tako da smo se lahko spoznali ne samo s pojmi jugoslovanskega združništva, temveč tudi s samim ljudstvom.«

Na posebno prošnjo pa je dal svojo izjavo še inž. Vojin Popović, ki je

dejal: »Zasedanje, ki je bilo organizirano na predlog naših strokovnjakov, ki delajo v mednarodni organizaciji kmetijskih proizvajalcev, je popolnoma uspelo. Inozemski gostje so imeli priložnost spoznati jugoslovansko združništvo ne samo po referatih in v razpravah, marveč tudi pri obiskih združnih organizacij. Zasedanje bo koristilo še tesnejšemu sodelovanju med našo združno organizacijo in združnimi organizacijami drugih držav. Poudarjam, da smo bili v delu FIPA doslej zelo aktivni in da je FIPA zelo močna organizacija, ki spremlja razvoj združništva po vsem svetu. Naše jugoslovansko združništvo pa ima velik interes za plodno sodelovanje v tej veliki mednarodni organizaciji.«

-18-

Skrb za partizanske otroke naj ne ostane samo na papirju

Na letošnjih letnih občnih zbora ZB so malodane vsi terenski odbori sprejemali v program svojega bodočega dela kot vlogo nalogo — skrb za otroke padlih borcev. Zal so te obljube pri mnogih terenskih odborih ostale zaklenjene v pisalnih mizah.

Za partizanske otroke v materialnem pogledu naša družba skrbi z različnimi podporami in dodatki, tako, da ti otroci v glavnem ne trpijo pomanjkanja. Terenske organizacije pa so se zato zavzele bolj za vzgojne probleme teh otrok — v kolikor so se seveda uspešno zavzele. Večina teh odborov je pozno spoznala, da bi tej mladini prvenstveno morala nuditi pomoč v šoli. Gimnazije že zahtevajo svoje ocene in mnogim partizanskim otrokom pretijo ponavljalni izpiti, če ne celo ponavljanje razreda. Terenske organizacije so se prepozno spomnile svoje naloge, nekatere pa so sploh ravnodušne za sprejete obljube. Dejstvo je, da izvele iz šolskih katalogov kažejo precejšen odstotek partizanske mladine z negativnimi ocenami. Šole se po svoji strani krčevito trudijo, profesorji in učitelji po kažejo dovolj dobre volje z večkratnim izpraševanjem — toda pomoči od doma manjka. Pomoči od doma pa ne more biti, ker so matere teh otrok največkrat vdove, nekatere drugič poročene in v lastni borbi za obstanek in za boljše življenje družine večkrat niti ne utegnejo pogledati svojemu dijaku v šolske zvezke.

Ko se bliža zaključek šolskega leta, so se nekateri terenski odbori ZB sicer potrudili, da bi rešili, kar se še rešiti da. Tako je na primer ZB teren Dolgo polje—Nova vas nedavno sklical množični sestanek, na katerem so razpravljali o šolskih uspehih partizanskih otrok. Se prej pa so sklicali sestank s šolsko mladino, kjer so učenci in dijaki sami povedali svoje težave. Na sestanku so povabili tudi tov. Belaka, učitelja predvojaške vzgoje, ki je prinesel izvešček ocen iz šol.

V kolikor so terenske organizacije ZB v letošnjem šolskem letu premalo storile za šolske uspehe mladine svojega terena, jim bo ta napaka vsaj svarilo, da bodo v bodoče posvetili več pozornosti temu vprašanju. Za dijake pa, ki bodo imeli popravne izpite v jeseni, naj bi po zgledu terena Dolgo polje—Nova vas organizirali inštruktorja, da bodo dijaki uspešno položili vsaj izpite.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Vse naročnike »Celjskega tednika« na področju Slovenije obveščamo, da se je uprava lista dogovorila s podjetjem za PIT promet Ljubljana, da bodo od sedaj naprej poštarji vseh pošt v Sloveniji dvakrat na leto pobirali naročnino za »Celjski tednik«.

V mesecu juniju bodo vsi naročniki, ki dolgujejo naročnino še za preteklo leto ali za prvo polletje 1955, prejeli izpolnjene položnice z dolgujočim zneskom preko poštarjev, ki bodo naročnino tudi inkasirali. Prosimo, da vsi izpolnijo svojo obveznost do lista s plačilom naročnine.

S tem, da bodo odslej poštarji pobirali naročnino, bo naročnikom ustrezno, da jim ne bo treba hoditi na pošto in samim izpolnjevati položnice.

Vse naročnike, ki so imeli namen plačati zaostalo naročnino v naslednjih dneh, prosimo, da počakajo, da bodo denar oddali, ko prejmejo izpolnjeno položnico.

Naročnino za drugo polletje 1955 bodo proti koncu leta prav tako pobirali poštarji.

Uprava »Celjskega tednika«

Obletnica katastrofalne poplave

5. junija bo preteklo eno leto od katastrofalne poplave v celjski kotlini. Upajmo, da naši ljudje ne bodo več doživeli tako strašne noči, saj regulacija Savinje napreduje, čeprav nekoliko počasi.

Deset let težkih in veselih ur pri celjski „sedmi velesili“

V DESETH LETIH ŠEST UREDNIKOV IN PETKRAT SPREMEMENJEN NASLOV LISTA. — PRIGOLJUFANA DESETLETNICA. — KARIKATURE UREDNIKOV V BESEDI — BARKA JE ZDRŽALA VSE VIHARJE

Doležala me je izredna čast, ko so mi naložili spodrsljivo nalogo, ki pa jo nameravam izpeljati nekoliko po svoje: Najprej zakaj? V glavi prve številke celjskega povojnega časopisa točno piše, da je prvi tiskan list izšel 2. junija 1945. Torej imamo vzrok, črno na

belem, za praznovanje desetletnice. Prepričan sem, da nisem zgrešil, če pišem o ljudeh, ki so celjski časopis urejevali in da oni ne bodo preveč občutljivi, saj so tudi sami v desetih letih »obrali« nje koliko ljudi. Pregovor pravi: Kdor se z ognjem igra...

NEDOLETNA LIDIJA POTRČ SE JE ŠLA UREDNIKA

Vsi njeni nasledniki imamo prijetno zavest, da je temelje našemu listu udarila nežna roka. V kolofohu piše, da je bila prva urednica celjskega časopisa Lidiya Potrč. Njeni članki ne izdajajo njenega dialektja, zato povemo, da je doma iz najsevernejših krajev naše domovine in da se je prijetno počutila med »Celjčani«. Sicer o ženskih letih ni dobro govoriti, toda nje ne bo nerodno, če povemo, da ta mlada partizanka ni bila več mladoletna, pa tudi polnoletna ne, zato jo po pravici lahko imenujemo z nedoletno urednico in ustanoviteljico celjskega časopisa. Sicer

pa je Lidiya vzela svojo nalogo čisto resno, ko se je šla odgovornega urednika, časopis je bil čisto v redu in je tak tudi ostal še potem, ko je njeno ime v glavi lista mrknilo, to se pravi, ko je v jeseni leta 1945 odšla na novo dolžnost in Celju zapustila uglajen novinarski kader. Kako je takrat bilo, piše sama v svojih spominih pod naslovom »Kako je nastal naš časopis.«

Tu vmes bi morala biti karikatura Lidiye Potrč, toda kličeva nismo pravočasno prejeli. — Težave s kličevi so senčna stran v našem delu.

KULINARIČNI SPECIALIST »CANKAR« SE JE V CELJU SPRAVIL NA DELO

V začetku leta 1946 se je pojavil v Celju suhljat možak z naočniki, ki so ga klicali po partizansko za »Cankarja«. Njegovo ime je zablestelo v celjskem časopisu, kateremu je dal tudi novo ime »Na delo«. To je bil savinjski rojak Rado Zakonjšek. Njegova posebna vrtilna so bile njegove dolge noge, da je lahko uspešno tekal od gradbišča do gradbišča in zbiral podatke o izvršenih prostovoljnih urah pri obnovi našega mesta. Gospodinska rubrika takrat še ni bila aktualna, če pa bi bila, bi verjetno celjski časopis imel najboljšo rubriko kuharskih receptov, kar je pozneje s svojo knjigo tudi dokazal. Kje vse je hodil potem, ko je njegovo ime v kolofohu celjskega časopisa zblede, ne vemo točno povedati. Bil je tudi urednik »Večera«, se vrtil okoli »Tovariša« in lani pokazal izredno »korajžo«, ko je v sodelovanju tovarišev izdal knjigo »In minula so leta«. Kaj prav posebnega o njem pri najboljši volji ne morem povedati, ker je ob svojem odhodu iz Celja po »Indijansko« sbrisal za sabo vse sledove.

LETO 1947 BREZ UREDNIKA IN BREZ ČASOPISA

Hudomušneži pravijo, da je bil celjski časopis leta 1947 najboljši. Ko se je razformiral okrožje, je zmanjkalo tudi celjskega časopisa. Takrat je bilo v Celju zatišje in nihče ni vedel povedati, če bo Celje še dobilo časopis. To leto, ki sicer ni bilo vse mesece po-

polnoma brez časopisa, je praznina, ki zeva v naši desetletnici. Pravzaprav je naša desetletnica nekoliko prigoljufana, toda medtem je preteklo deset koledarskih let in mi nismo krivi, če je bil vmes nekoliko predolg odmor.

LOJZE JURC — MOŽAK, ZA KATERIM JE PIHAL VETER

Leto 1948 je prineslo Celju dvoje pridobitev: to sta bila Lojze Jurc in njegov »Celjski tednik«. (Mimogrede moram povedati, da je celjski časopis bolan na menjanju imena in je v desetih letih večkrat spremenil ime kot »Ljudska pravica« v svoji ilegali.)

Lojze Jurc je bil človek atletske postave, skodranih las, namršnenih obrvi. Videli ste ga lahko samo veselega ali pa mrkega kot huda ura. Bil je znan strah celjskih aktivistov. Pisal ni veliko, pač pa tem raje rogovillil po sedežih organizacij in na poverjenjstvih. V začetku tedna je naročal aktivistom kaj naj pišejo, pred izidom lista, pa je bile članke zbiral in grozil s komitejem, če je revež — aktivist pozabil napisati članek. Lojze Jurc ni nikdar hodil počasi, zato se je po celjskih ulicah za njim vedno vlekel oster piš. Tudi »Celjski tednik« je bil popoln odraz svojega urednika, dolgi članki, krepki in predolgi naslovi in zelo malo ilustracij, čeprav je bil naš Jurc po poklicu fotograf. Celjski tednik je bil za časa njegove »vlade« pohvaljen in nagraden. Leta 1950 pa so ga zasnuili v Ljubljani. Odločil je uredniško dolžnost in odšel k sloven-

POLITIČNI DELAVCI: ČE GA IZSPUŠTIMO, PA BDE...

skemu radiu. Tudi tam ni dolgo zdržal. Že nekaj let sem ga je polna vsa Slovenija, ko s svojimi objektivimi, svetlomeri in aparati leta po naši ljubi domovini kot eden najboljših foto-reporterjev »Ljudske pravice«.

Desetletnica celjskega časopisa v številkah

Značilno je, da o povojnem celjskem časopisu nihče ne bi mogel zbrati točnih podatkov, zato smo vzeli pri naslednjih številkah raje vedno manjše kot večje podatke. Toda tudi te nepopolne številke vam bodo vsaj približno lahko ustvarile sliko o delu, ki smo ga v desetih letih storili.

Celjski časopis, tako »Nova pot«, »Celjski tednik« in »Savinjski vestnik«, je v desetih letih izšel v 478 številkah. Moramo računati, da je v letu 1945 izšlo samo 30 števil, v letu 1947 10 števil, v letošnjem letu pa šele 22 števil. Drugače pa vsako leto izide 52 števil. Ker je Celjski tednik, in vsi ostali časopisi z drugačnimi imeni, izhajal v zelo različnem obsegu, včasih na štirih, včasih na dveh, največ pa na šestih in osmih straneh, smo vzeli za povprečni obseg šest strani. Na tej osnovi smo izračunali, da je v desetih letih izšlo

2.390.000 izvodov, kar znaša okoli 143.000 ton papirja ali majhen tovorni vlak, ki ima okoli 15 vagonov napolnjenih s časopisnim papirjem.

Zelo važno je omeniti delo uredništva in novinarjev. Če računamo, da je treba za vsako časopisno stran napisati in urediti 10 s strojem tipkanih strani, potem je skozi roke urednika šlo v desetih letih 32.260 tipkanih strani rokopisov. Če računamo, da ima tiskovna polna ene knjige 16 tipkanih strani, potem bi z rokopisi dosedaj izšlih celjskih tednikov sestavili nekaj čez 2.000 tiskovnih pol. Ves material, ki je bil tiskan v povojnem celjskem časopisu, bi zadostoval za skoraj 300 srednje debelih knjig. Računajmo, da je eno tretjino vsega tiskanega materiala bilo sestavljenega v uredništvu, potem na novinarje in uredniške odpade 100 navedenih knjig. Povprečno pa sta pri na-

JURČEK KRAŠOVEC — MUHA ENODNEVNICA

Kaj naj povem o sebi? Pri celjskem časopisu sem začel sodelovati že leta 1946, seveda kot se spodobi za mlade zelence — s poezijo. Leta 1945 me je uredništvo »Slovenskega poročevalca« posodilo na reverz »Celjskemu tedniku«, kamor sem prišel maja 1948. leta. To se pravi, da sem najstarejši sodelavec v uredništvu, če se ne bo uveljavil slovenski pregovor v negativnem smislu »čez sedem let vse prav pride«. Urednik sem postal v trenutku, ko je Lojze Jurc na vrat na nos zapuščal Celje in celjski politični forumi v naglici niso našli primernejšega človeka. Izdal sem točno tri številke, med temi prvomajsko, potem pa je moje ime (menda za večno) izginilo iz kolofoha Celjskega tednika. Odkriti povem, da nisem rad urednik, ker so s sodelavci težave. To lahko potrdijo vsi moji uredniki že z mojim primerom. Pri izdajanju časopisa nisem imel posebnih težav, saj je takrat izhajal na dveh straneh, ker ni bilo papirja.

Z NASTOPOM TONETA MASLA JE V UREDNIŠTVU ZAVEL NOV VETER

REZERVNI UREDNIK — BRANKO GOMBAČ

Tone Maslo je bil komaj nekaj mesecev pri Celjskem tedniku, ko mu je Vojni odsek že poslal prijazno pismo in vabilo na orožne vaje. Tisti čas je namesto njega prišel k listu Branko Gombač, znani celjski režiser. Le-ta je tudi pri listu na vso moč režiral. Takrat je namreč izhajal list vsak drugi teden na dveh straneh in zares ni bilo preveč napornega dela razen pri skrajševanju člankov. Ker pa je Branko Gombač pretežni del lista napolnil z gledališkimi kritikami in esei, je za drugo problematiko ostalo kaj malo prostora. Časopis, ki je nosil v kolofohu ime znanega odrskega delavca, je bil tudi po vsebini prilagojen začasnemu uredniku. Branko Gombač se je s tako vnelo lotil časopisa, da je ugotovil, češ časopis lahko urejuje en sam človek. Razformiral je uredništvo in prevzel vse posle sam. Ko sta bila dva meseca orožnih vaj pri kraju, je Branko Gombač izročil reformirane uredniške posle zopet Tonetu Maslu, ki pa se z Brankovim novatorstvom ni strinjal. Jaz sem zopet zapustil kratkotrajno »direktorstvo« celjske radijske postaje brez oddajnika in se vrnil k časopisu.

To so bili uredniki celjskega časopisa v desetih letih po osvoboditvi. Vsak po svoje so utirali časopisu pot, vnašali vanj novosti. Dobre novosti so se ohranile, med tem ko je manj posrečene čas prehitel.

Upam, da sem svojo dolžnost izvršil tako dobro, da me nihče več ne bo prosil, naj pišem o ljudeh pri našem listu v preteklosti in sedanjosti.

»Heci« rajta, da ilegalnemu uredniku ne gre malati obraza

sem uredništvu delala dva poklicna novinarja, to se pravi, da na vsakega odpade 50 knjig. Najplodovitejši evropski mladinski pisatelj Karl May je v vsem svojem življenju napisal približno 70 zvezkov. Če je torej vsak novinar pri našem uredništvu napisal komaj 50 njegovih zvezkov v desetih letih, je to vendar lepa številka, čeprav novinarsko delo ni literatura umetniške vrednosti, ne zahteva pa nič manj iznajdljivosti, pridnosti in znanja. Zanimiva je tudi vloga, ki jo je celjski časopis v desetih letih izvršil. Računajmo, da je v desetih letih povprečno izšlo vsak teden 5.000 izvodov časopisa. En izvod berejo vsaj še trije drugi,

V zgodovini celjskega časopisa bo svetlo podčrtan dan, ko so politični forumi rešili dobro ime celjskega časopisa in mi izrekli nezaupnico. Maja 1950 je prišel v uredništvo človek in v vsej skromnosti povedal, da ga je komite poslal za urednika. Spominjal sem se ga že od prej kot ene pogostih žrtve Lojzeta Jurca. To je bil Tone Maslo, ki je na prvi pogled ugotovil, da bo treba uredništvo nekoliko prezračiti. Svoje naloge se je lotil na neverjetno potrpežljiv način, toda vztrajno. Nekoč so mu vili v glavo, da je gospodarska plat osnova vsakemu podjetju, pa tudi časopisu. Najprej je korenito začel skopariti z izdatki, za dohodke pa je vedno imel velike oči. Danes je časopis kolikor toliko na solidni podlagi, čeprav ne brez godrnjanja sodelavcev.

Tone Maslo je ob desetletnici hkrati tudi jubilej. Pet let je že urednik našega lista, to se pravi, da se je izmed vseh urednikov najbolj zanesljivo vsedel na svoj stolček. Čeprav je moj predpostavljani, in ne morem o njem pisati tako brez skrbi kot o ostalih, se bom vendar lotil nekatere njegovih konjičkov.

Vsak ponedeljek zjutraj so po zdravu njegove običajne besede sodelavcem v uredništvu: »Tako, danes pa začnemo stoprocentno!« Znano je tudi, da je njegov svinčnik, s katerim določuje honorarje iz najstarega grafitja. Toda kljub temu »Celjskemu tedniku« ne manjka sodelavcev, saj zna Tone prepričati vsakega, da je boljše manjši honorar kot pa nič. On dobro ve, da bi kaj kmalu zmanjkalo denarja v blagajni, ta pa je vendar osnova našega časopisa.

Kako dolgo bo Tone Maslo še vodil našo barko, ne morem povedati, toda vse izgleda, da mu je prisojen uredniški stolček do upokojitve.

to se pravi, da je vsak teden bralo naš časopis nad 15.000 ljudi v našem območju. Zadanja leta ima tednik naklado okoli 7.500 izvodov, to se pravi, da vsak teden bere naš časopis približno 23.000 ljudi. 23.000 ljudi tedensko prebira naše politične in gospodarske članke, to se pravi, da je to vsak teden množični sestanek kakršnega celjski okraj po osvoboditvi še ni dosegel. V teh številkah se vidi ogromna vloga časopisov v današnjem času, ki je skoraj ni mogoče nadomestiti. Marsikateremu političnemu delavcu bi se splačalo prej napisati članek v naš časopis, kot pa držati 10 sestankov, ker dvomimo, da bi na desetih setankih bilo zbranih toliko ljudi.

Kako je nastal naš list

Ob desetletnici izhajanja našega lista smo prejeli od prve urednice lista tov. Lidiye Knap-Potrč čestitko, v kateri opisuje tudi kako je nastal naš list. Evo kaj pravi o tem tov. Lidiya Potrčeva:

Kako je nastal naš list? — Prav po »partizansko«.

Takrat sem opravljala posle sekretarja Okrožne propagandne komisije. Nekega ponedeljka je vstopil sekretar okrožja v mojo pisarno ter mi rekel: »Prišel sem ti povedat, da bomo izdali to soboto prvo številko našega glasila — veš, list nam je nujno potreben. Razmisli s tovariši o tem, kakšno ime naj bi list dobil in o ostalih podrobnostih.« — »Kaj pa kader?« ga vprašam. »Najdi si ljudi!« — »Mar jaz?« — »Da, ti.« Ni maral prav nobenih pojasnil o tem, da ni mogoče urejati lista poleg dela v propagandni komisiji. Povedala sem mu, da nimamo pri nas niti malo pojma o tem, koliko strani je treba napisati, da je v tisku poln en sam stolpec. V partizanih je bilo vendar vse drugače. »Novi čas« (glasilo POOF za Stajersko) je izhajal v ciklostilu in človek je imel že nekak občutek, kako bo list izgledal, ko ga bodo tehnično opremile. Toda tiskati list v veliki tiskarni — ne tega si pa res ne upam, saj tiskarne od znotraj doslej še videla nisem... »Znajdite se!« mi je še rekel, nato pa že med vrati: »V soboto torej izide prva številka.«

Da, znajdi se...! Čez nekaj časa je »uredništvo« dobilo še dva dijaka, ki sta bila dopisnika v partizanih. Pomagalo je še nekaj dopisnikov s terena — list je res pričel izhajati.

Kako veselimo smo bili prvih števil! V svobodnem Celju n aše glasilo! Ko sem držala v rokah prvo številko »Nove poti«, ki je bila še vsa mokra od tiskarske barve, sem si silno zaželela, da bi jo mogla pokazati svojim tovarišem, ki so dali življenja za svobodo. Med njihovo skromno zapuščino so v nahrbtnikih mnogokrat našli od branja ves izžan ciklostiran partizanski časopis, kateremu so verjeli, ker je govoril o svobodi in o vsem, kar so sami čutili.

Od prvih števil je preteklo že 10 let. Vesela sem, da Vam je uspelo spremljati velik razvoj v Savinjski dolini. Ta je bila dom stajerskim brigadam, kjer so bili borci največje bitke in od koder imajo tudi spomine na najlepše trenutke v življenju. Celje, to lepo in nam vsem drago mesto, je doživele gospodarsko, predvsem pa kulturno silen vzpon. Kolektiv »Celjskega tednika« je častno opravil nalogo informatorja in vzpodbudnika. Zato mi dovolite, da Vam tudi jaz ob desetletnici iskreno čestitam.

Lidiya Potrč

Časnikarske anekdote

KAKO SE JE LOJZE JURC ZNAŠEL

Leta 1948 je Jurček Krašovec izdal v Celjskem tedniku sila aktivistično novelo »Logarjevi obračunajo s krivico«. Pisal jo je seveda sproti od številke do številke. Sredi snovi pa je pisec dobil vpoklic k vojakom in stvar je bila silno zapletena. Toda Lojze Jurc je povabil pisca v sindikalno sobo, mu pokazal stroj in papir ter dejal: »Doklejš končaj novelo kakor znaš.« Potem je lepo zaklenil sobo, nosil piscu hrano in ga ni spustil vse do tlej, ko mu je svečano prisegel, da je novela zares končana.

KAKO SMO SE MODERNIZIRALI

Delokrog Celjskega tednika je zelo razširen. Nepristano zadržavamo na problemu prevoznega sredstva. Večkrat smo tiho, da bi nas stene ne slišale, hrepneli po avtomobilu. Nekega dne pa je bil urednik izredno svečan. Povabil me je naj sedem in začel:

— Brez prevoznega sredstva res ne moremo dalje. Odločil sem se kupiti prevozno sredstvo...

Ze sem se v sanjah videl voziti v lepi limuzini, pa je moje sanjarjenje pretrgal glas urednika Masla:

— Pojdi k Ljudskemu magazinu in kupi najcenejše kolo!

IZREDEN PRIMER

Naš sodelavec — karikaturist Vlado Smeš ali z nadimkom »Heci« — me je nekega dne ves razburjen in presenečen vprašal na cesti:

— Kaj neki se je zgodilo uredniku Maslu? Danes mi je svojevoljno plačal za karikaturu 100 din več kot običajno.

— Pri najboljši volji mu nisem vedel odgovoriti.

TOLAŽBA DOPISNIKU

Tonetu Maslu se je telefonično javil nov dopisnik in želel zvedeti o čem, kako in koliko naj piše. Urednik Maslo mu je na kratko razložil uro reč takole:

— Pišite o vseh dogodkih, toda čim krajše. Najbolje je, da vsak dogodek obdelate kar v enem stavku. Toda nikar ne izgubljajte volje, če vam bomo kdaj črtali kak odstavek.

IZ CELJA...

Čas je že, da odstranimo vse spomine na okupacijo!

V hodniku I. nadstropja celjske II. osnovne šole se vključijo temu, da je minulo že dobrih 10 let, odkar je bil preganjen nemški okupator iz naše domovine, še vedno bohoti nemški barometer poredki: »Österreichische Lehrmittelanstalt, Wien IX 3«. Ko šolski otroci-pionirji radovedno ogledujejo za vremenom, kar je bilo še posebno opaziti ob priliki I. Pokrajinskega zletja »Partizana« v Celju, ko so mnogi mladinci prenočevali na tej šoli, razumljivo ne morejo razbrati na omenjenem vremenokazu nemških označb, kakor: »Schön, Regen, Verändertlich, Sturm...« Le z malo dobre volje in risarske spretnosti bi pač upraviteljstvo šole

zamoglo oskrbeti, da izpremeni nemško vremensko tablico na tem barometru s pošteno slovensko označbo, katero bodo razumeli naši otroci. Tu ni najti nikakega opravičila!...

Pa še drugi primer! Ob vstopu v Otroško bolnico na Golovcu, kjer je bila svoj čas Westnova vila, je vklešana v zid marmornata plošča z napisom: MAW-1941, kar predstavlja inicialke imena znanega nemškega renegata in nacista Westna, bivšega celjskega tovarnarja. Kaj pa je pomenila za vsakega zavednega Slovenca letnica 1941, komentar ni potreben. Na vsaki strani tega napisu se šopirita po eden nemški zmag, v sredini pa je celjski grb s tremi zvezdami. Mar ni še skrajni čas, da vodstvo omenjene bolnice odstrani tudi ta spomin na Westna in njegovo nacistično paševanje po Celju za časa okupacije?!

V naših srcih sta še živa bolesta in srda, ki vzplamtita ob vsakem tako grenkem spominu na preživelo štiriletno okupacijo po nekdanjih naci-fašističnih mogotcih... F. K.

Bivši funkcionarji iz šoštanskega okraja pred sodiščem

Pri okrožnem sodišču v Celju je te dni razprava proti skupini 11 obtožencev, med katerimi so tudi bivši funkcionarji šoštanskega okraja. Zagovarjajo se: Basle Vlado, ekonom OLO Šoštanj, Knez Miran, uslužbenec Zadrugnega trgovskega podjetja Črnomelj, Ladinec Srečko, računovodja pri Gozdni upravi Šoštanj, Pahor Nevo, komercialist iz Ljubljane, Pertot Danilo, nameščenec iz Ljubljane, Tkavc Anton, gozdarski nadzornik v Topolšici, Mešič Stane, tajnik OLO Šoštanj, Recek Franc, upravnik trgovskega podjetja Komisija v Ljubljani, Vrtačnik Anton, nameščenec iz Črnomlja, Albrecht Boris, direktor Konfekcije iz Šoštanje in Turnšek Jože, bivši podpredsednik OLO Šoštanj.

Sedemindvajset strani obsega obtožnica jih dolži vrste kaznivih dejanj: goljufij, pomeverbe, ponarejanja uradnih listin, napeljevanja k ponarejanju uradnih listin, zlorabe uradnih pravic, nedovoljene trgovine, kupčevanja s tujo valuto itd.

Okrajna uprava za gozdarstvo v Šoštanju je kupila osební avto in pisalne stroje. Za nakupe je navajala majhne zneske. Ker ni bilo dovolj denarja, sta Ladinec in Tkavc ponarejala plačilne liste. Da bi se izognili plačilu prometnega davka in drugih obveznosti, so z vednostjo Mešiča ter s sodelstvom Pertota in Pahorja sestavili uradno kupno pogodbo za manjši znesek. Ko so kupili še drugi avtomobil za potrebe OLO Šoštanj, so izvrševali iste manipulacije. Ta avto je v imenu Zadrugnega trgovskega podjetja Črnomelj prodal Knez. Bil je uvožen iz Trsta. Knez je odprejal preko meje stari avtomobil, tam ga je s pomočjo neke tržaške trgovke zamenjal za novega, nanj vtisnil evidenčno številko starega ter ga na ta način prethotaplil preko meje. Avto je nato prodal OLO Šoštanj z lažno kupno pogodbo. Za nakup je vedel tudi tajnik OLO Mešič, ki se je s Knezom o nakupu tudi pogajal.

Pri transakcijah je sodeloval Basle, ki je skoraj vsa kaznivá dejanja napravil po Mešičevem navodilu. Basle je po Mešičevem naročilu kupoval tujo valuto za nakup rezervnih avtomobilskih delov. Da so denarne dvige za nakup tuje valute lahko opravili, je podjetje Komisija v Ljubljani izdalo lažni račun za dobavljene dele in zaračunalo 10% posredniško provizijo. Podpredsednik OLO Turnšek Jože je dal privolitve za vse te posle, ki so se izvršili z njegovo vednostjo.

V razpravi so bili zaslišani vsi obtoženci razen Albreht Borisa. Zaslišana je bila tudi ena priča iz Črnomlja. Zagovorniki obtožencev so v svrhu, da bi razčistili še nekatere stvari, postavili predlog za zaslišanje še nekaterih prič in glede duševnega stanja Mirana Kneza zaslišanje še enega psihiatra. Po tridnevni razpravi je sodišče razpravo prekinilo do torka, 7. junija zjutraj.

Odprto pismo

Vaški odbor SZDL Solčava je poslal Okrajnemu odboru SZDL Celje dopis, v katerem napaja, da delavci, ki delajo pri negi in čiščenju gozdov ter vzdrževanju gozdnih cest, ne prejemajo redne plače. Pismo je bilo odposlano Okrajnemu odboru SZDL 30. maja ter do takrat delavci še niso prejeli plače za mesec april. Prav tako so neurejeni odnosi za zimsko dobo, ko niso mogli delati, niso pa bili od Gozdne uprave odpušteni.

Drug sličen primer je v Logarski dolini pri podjetju za urejanje hudournikov. Plačo za mesec apríl so prejeli šele 28. maja. Nadalje napaja odbor, da delavci niso dobili izplačano na podlagi dogovorjenega akorda.

Ker je interes vsega članstva SZDL, da se odstranijo vse pomanjkljivosti, prosimo prizadete uprave, da dajo javno obrazložitev preko »Celjskega tednika«, zakaj je do tega prišlo, oziroma kaj so pokrenili za odpravo teh nedostatkov.

Za sekretariat OO SZDL Celje
sekretar:
Zen Jakob, I. r.

Delavci morajo prejeti z zaslužkom tudi pismen obračun

Tarifni pravilniki gospodarskih organizacij za leto 1955 so v celjskem in šoštanskem okraju potrjeni. V veljavno bodo stopili naslednji mesec.

S tarifnimi pravilniki je uveden nov plačni sistem, za katerega je značilno, da priznava vsakemu delavcu ali uslužbencu polno plačo po tarifnem pravilniku, če gospodarska organizacija ostvari dovolj dohodka. Tarifni pravilnik je tudi edini pripomoček za določevanje in obračunavanje plač. Vsi lanskeletni pripomočki (obračunske plače, obračunski plačni sklad, plačni sklad z izjemo v trgovini in gostinstvu) z novim plačilnim sistemom odpadejo. Zaradi tega je bila težnja kolektivov, ljudskih odborov ter sindikalnih organizacij, ki so sodelovali pri potrjevanju tarifnih pravilnikov, da se tarifni pravilniki čim bolj sestavijo.

Pri sprojanju novega plačnega sistema so torej gospodarske organizacije dolžne ravnati se točno po določilih tarifnega pravilnika. Pravilno ravnanje one gospodarske organizacije, ki izstavljajo zaposlenim odločbe o razporeditvi na delovna mesta in o višini njihovih tarifnih postavk z odgovarjajočim pravnim poukom. Delavci v gospodarskih organizacijah, katere teh odločb ne izdajajo, imajo pravico odločbe zahtevati. Odločbe bodo služile delavcem za uveljavljanje njihovih pravic.

Zasluzki delavcev so sestavljeni iz različnih elementov in to iz: urne, plače po učinku (norma ali akord), plača za opravljene nadure in nočno delo, premije, del dobička za plače nad tarifnimi postavkami ter razna nadomestila (terenski dodatki, ločitveni dodatki, oskrbnima za bolezen do 7 dni, nadomestilo zaslužka za letni dopust, nadomestila za državne in narodne praznike, nadomestila za prekinitev dela itd.). Prav zaradi raznolikosti vseh elementov, ki sestavljajo zaslužek delavcev, so gospodarske organizacije dolžne vsakemu delavcu izplačati zaslužek s točnim obračunom posameznih elementov, ki sestavljajo skupno njegov zaslužek na izplačilni kuverti. Delavci sami naj zahtevajo v tistih gospodarskih organizacijah, kjer doslej niso prejemali poleg zaslužka tudi točnega obračuna, da to uvedejo. Komisije za plače pa bodo vršile nadzor, ali gospodarske organizacije vsem delavcem ob izplačilu zaslužka tudi izdajajo točne obračune.

...IN ZALEDJJA

Pohitimo s košnjo

Pravočasna košnja naj bi bila najvažnejše opravilo v prihodnjih dneh. Pri nas se je ponekod udomačila razvada, da pokosimo travnike takrat, ko je konec rasti in dozorevanja travniških rastlin. Nekateri živinorejci se sklicujejo na neustaljeno vreme, drugi pa zopet zatrjujejo, da spravljajo s

pozno košnjo večje količine sena. Res je, da neugodno vreme odločilno vpliva na sušenje trav, vendar moramo vedeti, da zajamemo kar največ dragocenih hranilnih snovi takrat, ko začne cveteti trava. V mladih, nežnih rastlinah so nakopičene beljakovine, ki so za živino izredno važna hranilna snov. Izprana, pogosto premetana in na soncu posušena celulozna krma je slabša od slame!

Naprednejši kmetovalci kosijo na leto po večkrat, ker vedo, da je mlada trava pomemben vir beljakovin in da pridobijo z 1 kg čistih beljakovin 4 kg mleka s 3 do 4% maščob.

Mnogo hranilnih snovi izgube trave že pri sušenju ob stanovitnem vremenu, vse več pa, če je dež premočil pokoseno travo.

Za sušenje trav uporabljajo v naprednejših državah letvasta sušila, žične in piramidaste kozle. Trava se na teh napravah enakomerno suši in v krmi ostanejo ohranjene vse hranilne in vitaminske snovi.

Pripravimo sušila in lotimo se košnje teden dni pred splošnim cvetenjem trav, pa naj bo vreme že kakršno koli!

IZ LAŠKEGA

Na pobudo občinskega odbora SZDL Rimske Toplice je bil pred dnevi v Laškem sestanek, na katerem so bili navzoči zastopniki iniciativnega odbora za ustanovitev kmetijske zadruge Rimske Toplice, zastopnik OZZ Celje in predstavnik LO mestne občine Laško. Na tem sestanku so razpravljali predvsem o ustanovitvi KZ Rimske Toplice.

Ob tej priliki je bil sprejet tudi sklep, da bo prvi teden v oktobru v Laškem I. medzadružni kmečki praznik z živinorejsko, sadjarsko, semenarsko in poljedelsko razstavo. Ob tej priliki bo prirejen celotredenski kulturni program, katerega višek bo ob zaključku tedna veliko kmečko zborovanje s svečano razdelitvijo diplom in nagrad najboljšim živinorejcem in poljedelcem.

Na predvečer Titovega rojstnega dne je telovadno društvo »Partizan« pripravilo uspeh večerni telovadni nastop na letnem telovadišču. Nastopili so vsi oddelki v takem številu, kot ga v Laškem še nismo videli. Prisotni so bili tudi skoraj vsi prebivalci.

SMRT NARODNJAKINJE ANETE ELSBACHER IZ LAŠKEGA

Pretekli teden so se Laščani poslovili od znane narodnjakinje Anete Elsbacher, rojene Kukec. Aneta Elsbacher je bila v Laškem spoštovana in vzorna žena. Njeno delo je prineslo obilo sadov. Bila je zavedna Slovenka že pred prvo svetovno vojno, ko je bilo gibanje Slovencev v Laškem še v povojju. Z njeno pomočjo so Slovenci izvojevali nad laškimi nemčurji obilo zmag. Tudi v stari Jugoslaviji je bila njena odlična udeležba v naprednem gibanju vedno koristna. Ob prihodu hitlerjevskih hord je z možem zbežala na ljubljansko stran, kjer je njen mož tudi umrl. V Laškem je malokatero društvo, ki bi ne imelo do Elsbacherjeve dolžnost hvaležnosti, zato bo njen spomin ostal med Laščani vedno živ.

Gibanje prebivalstva v celjski okolici

V času od 21. do 28. maja 1955 je bilo rojenih 15 dečkov in 11 deklic.

Poročili so se:

Anton Kugler, zidarski delavec iz Otemae, občina Smartno v Rožni dolini, in Franciska Kugler, poljedelka iz Rožnega vrha, občina Smartno v Rožni dolini; Franc Novak, delavec iz Zajasovnika, občina Vransko, in Marija Bopas, poljedelka iz Jeronima, občina Vransko; Anton Plahuta, kovač iz Završ, občina Planina, in Stanislava Cadej, kmetovalka iz Skarjav, občina Planina; Stanislav Vogrinec, kovač iz Marija Ožir, rudniška delavka, oba iz Vrbi, občina Zaleci; Ivan Jeršek, posestnik iz Razgor, občina Vojnik, in Jožeta Podgornjak, gospodinjica pomočnica iz Gabrovca, občina Vojnik; Jožeta Pohar, kmetovalec iz Strmece, občina Rogatec, in Stefanija Drolec, kmetovalka iz Strmece, občina Rogatec; Miro Hrovatič, poljedelec iz Dobrine, občina Zusem, in Angela Gračnar, poljedelka iz Tajht, občina Planina; Janez Frece, trgovski pomočnik iz Kozjega iz Monika Valenček, poljedelka iz Buč; Jožeta Trepej, poljedelec iz Pečija, občina Podčetrtek, in Marija Stangl, poljedelka iz Vranske gore, občina Kozje; Ferdinand Pere, posestnik iz Krivice, občina Lesično, in Marija Groblin, poljedelka iz Krivice; Alojz Artnak, poljski delavec iz Turnega, občina Slivnica pri Celju, in Marija Geber, poljska delavka iz Sv. Helene, občina Slivnica pri Celju; Alojz Fajdiga, poljski delavec iz Sibenika, občina Sentjur pri Celju, in Terezija Zafraan, poljska delavka iz Vodneta, občina Slivnica pri Celju; Karel Longor, poljski delavec iz Babne gore, občina Slivnica pri Celju, in Neža Frece, poljska delavka iz Babne brde, občina Slivnica pri Celju; Anton Češko, costar iz Polž, občina Strmec, in Terezija Cviki, kmečka delavka iz Vizor, občina Strmec; Friderik Jamnik, kmetovalec iz Višnje vasi, občina Vojnik, in Marija Gorenčan, poljska delavka iz Socke, občina Strmec; Franc Sibanc, pomožni livar železa iz Strmece, in Marija Mastnjak, kmečka delavka iz Zlatec, občina Strmec.

Umrli so:

Martin Planko, prevzitar iz Male Breze, občina Breze, star 92 let; Jernej Cerkovnik, spokojenec iz Zagarja, občina Lesično, star 86 let; Marija Ferlin, prevzitarica iz Vetrinika, občina Kozje, stara 89 let; Jožeta Požun, posestnik iz Kozjega, stara 75 let; Ursula Simonič, prevzitarica iz Zol, občina Kozje, stara 71 let; Martin Godler, posestnik iz Buč, občina Kozje, star 81 let; Franciska Poljak, gospodinja iz Vranske gore, občina Kozje, stara 57 let; Ivan Strlek, posestnik iz Kozjega, star 64 let; Anja Skoberne, prevzitarica iz Večjega brda, občina Planina, stara 84 let; Alojzija Videnc, spokojenka iz Vojnika, stara 65 let; Anton Pukmajster, zidar iz Vojnika, star 84 let; V. domu onemogel iz Vojnika; Mateja Hebljč, poljski delavec iz Dola pri Hranjniku, star 51 let; Mihael Mehle, prevzitar iz Pernovega, občina Zalec, star 84 let; Ivan Pauline, prevzitar iz Podvine, občina Planina, star 77 let; Neža Gračnar, prevzitarica iz Podpeči, občina Planina, stara 77 let; Antonija Podkornitnik, gospodarica iz Skofije, občina Pristava, stara 54 let; Franc Orat, poljedelec iz Sv. Jerneja, občina Pristava, star 67 let.

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO

„USNJE“ CELJE

TRG V. KONGRESA 4

SE PRIPOROČA VSEM CENJENIM ODJEMALCEM IN POTROŠNIKOM ZA NAKUP BLAGA V NAŠI DE-TAJLNI TRGOVINI — IN ZA TRGOVINE V ENGRO SKLADIŠČU — KJER BOSTE Z VELIKIM ASORTI-MENTOM IN ZELO UGODNIMI CENAMI SOLIDNO POSTREŽENI

PIONIRSKA AKADEMIJA I. GIMNAZIJE V CELJU

Pretekli teden so pionirji I. gimnazije priredili v proslavo 10. obletnice osvoboditve dobro uspešno akademijo, ki jo je organizirala prof. Kunejeva s pomočjo domačih glasbenikov, slavištev in profesorjev telesne vzgoje. Program je obsegal pevске, glasbene in telovadne točke, deklamacije ter otroško igrice. Po uvodnem govoru in deklamaciji pionirjev se je prvič pokazal javnosti naš pionirski pevski zbor, ki ga vodi prof. Bajde in ki mu je mojstrsko dirigiral pionir Kolar Tonček iz II. a razreda. Čeprav je zbor v razmeroma slabih pogojih vabil konaj mesec dni, je vendar pokazal prodoren uspeh in lahko prof. Bajdetu ob njem iskreno čestitamo.

Dobro so se odrezali tudi pionirji in pionirke z deklamacijami, z našo polko, glasbeno točko, s preskoki in zlasti s parterno telovadbo. Mnogo pozornosti je vzbudila tudi igrice, ki je na odru ustvarila pravičljivi svet, kamor naši pionirji še radi zaidejo. M. V.

Gibanje prebivalstva v Celju

V času od 21. do 28. 5. 1955 je bilo rojenih 15 dečkov in 23 deklic.

Poročili so se:

Inž. Ladislav Zima iz Ljubljane in dr. Emilija Gajšek, zdravnik iz Celja; Anton Božnik, kolarski pomočnik in Jožeta Resnik, poljedelka, oba iz Celja; Franc Pinter, mizarški pomočnik in Antonija Kunsek, frizerska pomočnica, oba iz Celja; Edvard Voga, delavec iz Stor in Ljudmila Groblin, poljedelka iz Loke pri Zussu; dr. Franc Malgar, zdravnik in Vanda Ana Sadar, medicinski tehnik, oba iz Celja; Milan-Franc Florenčin, knjigovez in Ljudmila Majcen, mat. knjigovodja, oba iz Celja; Rudolf Zalokar, ključavničar in Silva-Stanislava Rečnik, šiviljska pomočnica, oba iz Celja; Milorad Senica, delavec iz Jurklostra in Marija Strajnar, tkalka iz Celja; Franc Ribič, šofer in Nives-Nela Rožane, trgovska pomočnica, oba iz Celja.

Umrli so:

Otmaz Cviki, otrok iz Celja, star 1 mesec; Friderik-Franc-Božomir Confident, spokojenec iz Celja, star 65 let; Frančiška Krajcar, novorojenček iz Celja; Karel Goršek, sin kmeta iz Raven na Koroškem, star 16 let.

Kronika nesreč

Na progovnega delavca Hudovernik Alojza iz Velenja so pri delu na železniški progi v Šoštanju padle železniške tračnice. Utrpel je prelom hrbtenice in druge težke notranje poškodbe. Kmalu po prevozu v celjsko bolnico je poškodbam podlegel.

Posestnika Povalej Jožeta iz Laziš je pred pošto v Jurklostru napadla gruča fantov. Nekdo ga je s kolom udaril po glavi in mu prebil lobanjo. Zaradi poškodbe je v celjski bolnici umrl.

Pri kopanju peska v Oplotnici se je vdrl plaz na Antona Polčnika. Dobil je težje poškodbe po telesu.

Pri železniškem mostu v Celju je med vožnjo padel iz vlaka 23 letni Mihael Zorko iz Krškega. Dobil je težje poškodbe na glavi in pretres možganov.

Leskovšek Valter se je vračal od dela v tovarni proti domu v Trnovlje. Med potjo ga je nekdo napadel in poškodoval po glavi.

Po stopnicah je padel Lukanc Martin iz Levca. Pri padcu si je prebil glavo.

Pri prometni nesreči pri Trojanah je dobil poškodbe na glavi Milenković Dragoslav iz Ljubljane.

Kolesar je povozil Cerovšek Alojza iz Celja in mu pri tem zlomil desno nogo.

Kotnik Martin iz Založ pri Polzeli je čistil gospodarsko poslopje. Našel je naboj in tolkel po njem. Naboj je eksplodiral in mu prebil levo ramo.

Pet metrov globoko je padla s hodnika dveletna Kugler Marija iz Smartna v Rožni dolini. Pri padcu je dobila poškodbe na glavi.

Pri delu v novem rudniku v Velenju je padel z lestve Kose Marijan. Pri padcu je utrpel pretres možganov.

Z avtobusom se je vračala domov družba izletnikov doma iz Gaberja in okolice. Pri Sempetru se je avtobus prevrnil. Deset izletnikov je bilo težje in lažje poškodovanih. Prepeljali so jih v bolnico. Vozilo pa je bilo močno poškodovano. Sofer, ki je povzročil nesrečo, je bil vinjen.

OB GOSTOVANJU BEOGRAJSKE DRAME

(od 28. do 30. maja 1955)

1. BRECHT: DOBRI ČLOVEK IZ SEČUANA

Celje je, kaj bi slepomislili, kljub velikemu gledališču majhno gnezdo, po značaju, duhu in vzdušju lično mesto, kjer se pravzaprav vsi poznajo, kar je značilno za prvobitna človeška bivališča. Beograd je najmanj petnajstkrat večji in je eno od hitro razvijajočih se velenest moderne Evrope. Konec maja je beograjska drama vrnila obisk, veliki Beograd je s svojim gledališčem posetil idilično mesetec ob Savinji in mu pokazal tri svoje predstave. V soboto, 28. maja znamenito legendo o dobrem človeku pod naslovom »Dobri človek iz Sečuana«, ki jo je spisal nemški pesnik in dramatik Bert Brecht, pred vojno malo poznani izgnanec iz fašistične Nemčije, po vojni pa eden od forsiranih literatov napredne Nemčije. Njegova umetnost, ki smo jo videli v prikazani legendi v dobrem človeku, je nekaj posebnega, bleščečega in temnega hkrati, presenetljivega in očarljivega, pa tudi polno razočaranja in težkih vprašanj, na katere kakor da ni odgovora in ga ne bo, čeprav človek skoraj ne more živeti brez upanja, da bo nekdo na ta vprašanja odgovoril, brez dejanja, ki bo ta vprašanja rešilo v srečo človeštva.

Beograščani so dali predstavo, ki je celjskemu občinstvu zapustila neizbrisani vtis. Zato ima največjo zaslug igrar Oliver Marković, ki je igrala Sen-Te in Suj-ta. To je popolnoma pravilno, kajti dobri človek iz Sečuana, ta prikupna prostitutka, ki so ji bogovi kupili trafiko, mora biti nekaj posebnega, nekaj nadčloveškega, saj poleg nje skoraj ni drugega dobrega človeka v vsem z revščino in zlom bogatim Sečuanom. Ne vem, ali sploh govorimo o igralskem geniju, o igralski ustvarjalnosti pa gotovo lahko. Ta mi je bila v mislih ves čas, ko sem gledal izredno igralsko potenco te mlade igralki, njen silni obseg, njeno telesno kultiviranost, njen bogati izraz v gesti, mimiki, govorjenju in peti besedi. To je igralska umetnost — v pravem pomenu besede (»katekese«). V vsem je bila čudovita: na rampi, kjer se je kot rezoner izklopila iz dejanja, v dejanju samem, v duetu in solu, da ne govorim o razponu med Sen-Te in Suj-ta, kar je prava igralska bravura. Zdelo se mi je kot virtuoz, ki do kraja obvlada svoj instrument, svojo osebo in osebnost. Ostali vidnejši igralci so bili: Dušan Jakšić, ki je z občuteno dikcijo podal vodonosca in mi je bil posebno všeč njegov epilog, ki ga je izrekel v napotek publiki z zrelih občutkom za vsebino in idejo drame: Milorad Volić, Predrag Laković in Miodrag Popović, ki so z jedko ironijo igrali tri bogove — bogme, bili so bogovi in pol, saj se je eden od njih res grdo in po pravici ustrašil policajevskega pendreka; izmed ostalih se je dvigal Sima Janičević, ki je utelovljal vsemogočno oblast s primernim nastopom in železnim glasom, ki mu ni manjkalo potrebne dobrodušnosti; Rade Marković, ki je igral brivca z očitnim talentom za karakterno igranje, dalje Vlastimir Stojiljković, ki je igral propalca, hohštaplja, a vendar tako, da je ljubezenska tragika Sen-Te bila dovolj prepričljiva in nazorna. Ostale vloge so manjše in igralci v njih niso pokazali posebne globine. Vendar je bila ansamblska igra skrbno naštučana, tako da je legenda povedala vse tisto, kar se mora vedeti, brati in videti. Dobri človek iz Sečuana se je zgrudil pred sodnim stolom treh bogov s trojskimi čeladami na smešnih glavah in obstal pred zagato: če hoče biti dober, nima izhoda iz navidezno drobnih zadreg, če pa hoče živeti kot Saj-ta, potem ne more biti dober, čeprav bi z lahko premagal tiste drobne zadrege. Tak je svet, tako je usojeno človeku. Kdo mu izkroči drugačno pot, če ne on sam?

Scenerija in režija sta bili izredno domiselni, praktični in impresivni; nekaj novega, svežega je bilo z odra, kar je privedlo, da je teater res svet zase, s svojo naravo in svojo skrivnostjo, avtonomen v svojem nihanju med artizmom in življenjem, preprost, vendar vseobsegajoč, splošen. Režiser se ni trudil, da bi z realistično igranje pričaral kak običajni kitajski kolorit, ker to pri Brechtu res ni tako važno, pač pa se mi zdi, da se je v sceni in ravnanju s prostorom učil pri bogatem izročilu azijskega gledališča, ki se je držalo simboličnega izraza, igre luči in sence, glasbenih signalov in glasbe kot izraza za občutje in razpoloženje, uporabil pa je v drugi in tretji sliki tudi motiv »senčnega teatra«, ki so ga na Javi imenovali wayang-poerwa, poznali pa so ga tudi v Indiji pred dvatisoč leti, na Kitajskem in na Japonskem. Vse je bila nekaka inkarnacija poezije, ki jo je zapisal Brecht, z učinkovitimi muzikalnimi poudarki, z nenavadno igralsko invencijo protagonistice, s smislom za ritmično in dikcijsko, ki je pri Brechtu zares zahtevna. Ni čuda, če je predstava celjski publiki ugajala in ni štedila s priznanjem vsem igralcem, posebej Oliveri Marković.

2. STEVAN SREMAC: POP ČIRA I POP SPIRA

V nedeljo, 29. maja smo imeli priložnost, da smo si ogledali delo Stevana Sremca »Pop Čira i pop Spira«, ki ga je po romanu dramatisiral Minja Nedić, režiral Predrag Dinulović, inscenirano pa je oskrbel Vladimir Zedrnjanski.

Dramatiziranje Stevana Sremca je nekaj podobnega kakor dramatiziranje našega Jurčiča, samo da je Jurčič doma

le pri kmečkem življenju in le temu daje živost in sočnost, Sremac pa ima dobro oko tudi za meščana in malo-meščana. Humor in dramatski konflikt v Jurčičevih romanih je zato vzpodbudil našo dramaturgijo k dramatiziranju Jurčiča, isto pa je verjetno vzpodbudilo tudi Dinulovića, da se je lotil tega imenitnega srbskega teksta, napisanega v času naše Moderne, z živim smislom za drobne poteze življenja, za realno podobo srbskega provincialnega življenja, za tisto, kar so bili veliki romanopisci v Zapadni Evropi pa tudi v Rusiji že opravili sredi 19. stoletja. Sremac je v svojem popularnem Popu Čiru in popu Spiri z ljubeznijo naslikal to srbsko palanko, v katero zaide nov učitelj kakor Kvas v Desetem bratu ali Hlestackov v Revizorju itd. in seveda tako postane življenjski kandidat, za katerega se spopadeta dve preimnitni popadiji. Do konflikta ne pride tako hitro, kajti Sremcu se ne mudi, preveč je pisano življenje okoli in okoli — obrekovanje, opravljanje, spletke, zmerjanje, ves tisti vesel in žalostni tovor zakotnega življenja, ki neke mora na dan. In Sremac ima za to življenje ljubeče oko in srce in ga zvesto upodablja brez olepšav v vsej njegovi duhovni in tvarni ožini, drobnosti in ozkostrčnosti.

Režiser in igralci so tega Sremčevega duha razumeli in so unisono upodobili ta pristni milje srbske palanke, kakršna je bila pred 50 leti. Vsi trije popi so bili odlični, tako Volić, Paskaljević in Marković, a vendar je najmočnejšo podobo dal Rade Marković s svojim Spiru. To je bil realizem, ves okrogel, živ in sočen. Oba popa sta se v karakterni igri skladala in dala zares imeniten igralski duo. Igralsko izredno močni, čeprav za poznavalca razmer ne preveč zahtevni vlogi sta odigrali obe popadiji, ki sta doživeli aplavz tudi na odprti sceni. Perso je dala Evka Mikulić, Sido pa Olga Ivanović. Obe sta izkazali izreden posluh za ritem in barvo teksta, za plastiko in pristnost lika. Od obeh mladih tekme je dala močnejši lik Olivera Marković z Julo, s karakterno igranje velikega stila, s katerim je upodobila prisrčnega in nerodnega dekleta. Danica Mokranjac se z Melanijo ob Markovičevi ni dvignila nad povprečni nivo igralskega lika vaške kokete.

Ostali igralci so bolj ali manj izpolnjevali to trško veliko podobo, polno živih barv in jarkih zvokov. Učitelja Petra Petrovića je dal Duško Jakšić. Kaj posebnega z njim ni pokazal, je pa vlogi, ki je manj obložena z jasnimi karakternimi potezami, dobro rešil. Ženski zbor, ki spremlja to »zdravo na vasi« je bil dobro naštučiran, sem in tja je kaka maska le preveč vlekla v karikaturu. Sicer pa, kaj bi, življenje rado streže tudi s karikaturami in Sremcu so včasih očitali, da jih je v galerijah svoje pisarije rad ovekovečil. Prisojali so mu slab namen kakor že mnogim satirikom in humoristom, kajti smeh boli, tudi če je še tako zdravilen. Kdor gode resnico, vedno tvega, da mu gosli na glavi razbijejo (po Zupantiču), češ, mi pa vendar nismo taki, kaj se boš norčeval iz človeškega obraza. In stara pesem se začne spet znova, se je včeraj, se poje danes in se bo jutri. Ni čudno, če se je o umetniški resnici in njenem diferencialu že toliko dobrega in slabega napisalo.

3. DOSTOJEVSKI-DEDIČ: ZLOČIN IN KAZEN

In koliko se je napisalo o umetnosti Dostojevskega, o njegovem ustvarjanju in umovanju, Dostojevskega, čigar roman »Zločin in kazen« smo videli v Dedičevi dramatizaciji v ponedeljek, 30. maja! Režiser Dedič je s svojo dramatizacijo enega najmočnejših episkih del v svetovni literaturi prikazal osnovni dramatski konflikt, ki se na zunaj razpleta med Razkolnikovim in Porfirijem Petrovičem, na znotraj pa v zločinu »po sistemu in ideji«, ki se odloči, da ubije »človeško uš«, po zločinu pa v kratkem času spozna, da ni ubil nje, ampak sebe. Pot od zločina k očiščenju in pokori, od laži k resnici je tisto, kar tvori psihološko in ideološko podstat mogočnega dela Dostojevskega, in vedno se ponavljajoča tema velikih ruskih piscev, velikih eksperimentatorjev sveta, kakor je nekoč povedal pokojni Prijatelj. Dramatizaciji v osnovi ni kaj oprekat, kvečjemu bi bilo želeli še večjo dramatsko strnjenoost, ki bi se dala doseči posebno v prizoru z Marmeladovim. Ta je preveč poudarjen na rovaš Sonje, ki kljub svoji pomembni vlogi pri očiščenju ostaja preveč blede, premalo plastična. Tudi ekspozicija bi lahko bila drugačna, toda dramatisator je verjetno namenoma ostal pri sintetičnem prikazu. Spominjam se dramatizacije, ki so jo pred leti dajali v ljubljanski drami. Bila je bolj zgoščena, obrnjena bolj navznoter kot navzven in je v celoti slonela na edinstvenem dvoboju med Razkolnikovim in preiskovalnim sodnikom (Emil Kralj, Lipah), ki je v beograjski dramatizaciji med 20 prizori nekoliko manj viden. A vendar še dovolj, da sta oba karakterja, Ljubivoje Tadić z Razkolnikovim in Sima Janičević pokazala svojo igralsko moč. Globlja in prepričljivejša je bila Tamičeva kreacija, medtem ko sem pri Janičeviću pogrešal sem in tja poglabljene karakterne igre, kakor da se mu je včasih njegov lik izmuznil iz rok in se za trenutke prepustil igralski rutini. Od ostalih igralcev omenjam Evko Mikulić, ki je igrala Razkolnikovo mater, in Tamaro Marković, ki je dala

Sonjo. V dramatizaciji je sodelovalo preko 30 oseb, ki so vsaka po svoje spreminjale in gradile dejanje, in reči je treba, da so vse zelo vestno, ta z večjim, ona z manjšim smislom za občutje in vzdušje dela izoblikovale svojo vlogo. Režiser Dedič bi imel vsekakor lažjo nalogo, če bi bil število oseb skrajšal. Scenograf Dušan Ristić je smotno izrabil prostor, ki je obenem z lučjo in muziko ves čas ilustriral grozljivost dogodkov in strahotnost muk, v katerih je razpeta duša glavne osebe.

Po predstavi se je celjsko gledališče poslovilo od gostov s prisrčnimi besedami in s prijetnim razgovorom v bleščečem foyerju. Gostje so bili dopoldne sprejeti pri predsedniku LOMO tov. Fedorju Gradišniku ml., s čimer je gostovanje dobilo še slovesnejši poudarek. Vsekakor so bili ti trije večeri močno in lepo gledališko doživetje, pomemben zaključek sezone in novo znamenje, da bo celjsko gledališče šlo po dosedanj poti še navzgor. Tako gostovanje za razmah in obogatitev gledališkega ustvarjanja nedvomno mnogo pomenijo.

Sedma premiera Ljudskega odra v Celju

P. S. Buck - V. Rabadan: Kvej-Lan

Malokatera drama razvija v gledalcu v taki meri smisel za notranje, duševno doživljanje kot štiričlanska »Kvej-Lan«. Vsaka misel in kretnja je v njej tako značilen izraz notranjega doživljanja, da zaživimo med igrar bolj s tem, nego z zunanostjo nastopajoče osebe. Med igrar se vedno bolj vglabljam in včutim v notranja valovanja čustev pri nastopajočih. V igri se borbena in neizprosno v sedanjosti srečujeta preteklost in bodočnost s svojimi tradicionalnimi zahtevami in razvojnimi nujnostmi. Zavest oseb v igri je, četudi boljše starega z novim, polna fines v čustvih in odnosih. Osebe so prisiljene h kompromisom, ki rešujejo nujnosti in tvorijo realno stezo življenja ljudi v igri. Primer borbe starega, odmirajočega kitajskega sveta z novimi, iz Zahoda prihajajočimi nazori, navadami in stališči je v igri podan dovolj realno in nazorno, vendar povsod zelo taktno, s finim občutkom za bol sočloveka, ki v tem spopadu dveh svetov trpi in išče najboljše izhoda. Glede metod in potrpežljivosti, postopnosti in humanosti pri uvajanju novega nam nudi navedena igra lep vzgled. V tem je tudi njena privlačnost, lepota in vzgojna vrednost.

Po tradicijah stare Kitajske vzgojena Kvej-Lan ima vedno dovolj časa, da o vsaki novi zahtevi Zahoda razmisli sama in se o njej pogovori z materjo ali možem, preden je postavljena pred nujnost odločitve in delovanja. Njene odločitve za novo so posledica modrosti materinih nauk in njene globoke, vsestranske vdanosti možu. Vse njeno razsojanje in čustvanje se podreja osnovni zahtevi: biti možu dobra in vredna žena. V vlogi Bogdane Vrečkove je pred nami nastajal in živel dokaj popoln lik mlade žene Kvej-Lan. Zmerna jačina glasu in njegova primerna barvitost ob bolj zadržanih kot sproščenih kretnjah, umerjenih korakih, prepričuje gledalce o njenem bogatem notranjem doživljanju. Beseda, ki jo slišimo, je že rezultat tega bistvenega dogajanja, s katerim nas druži. Celo ljubosumnost je zaigrana mirno in z odpovedjo lastnemu življenju.

Ne glede na njeno pristna, nevslavljiva ljubezen dovolj očitna, je pri možu Wang-Kungu izražena premalo prepričljivost. V vlogi Gustava Grobelnika daje Wang-Kung vtis mnogo večjega zanimanja za novosti Zahoda, kot pa za ljubezen do izbrane mu žene. Njegov zelo umirjeni ton govora tu in tam vsebinsko ni povsem utemeljen, četudi se ti pri njem velika notranja doživljanja nazven izražajo z umirjeno besedo. Tu in tam bi bila potrebna večja živahnost, dinamika govora in skladnost kretnj z vsebino. Ob dobrem igranju ni dosegel tiste enotnosti lika mladega moža, kot je to uspelo vlogi Kvej-Lan. Skladnost izraza in doživljanja pri Kvej-Lan nam izostri občutek za to tudi pri ostalih vlogah, kjer pa ni dosežena enaka kakovostna stopnja. Vajeni smo videti v mozh več neposredne odločnosti, čvrstine izraza in delovanja, zaradi česar se nam podani lik Wang-Kunga doždeva manj prepričljiv in manj resničen, četudi je bil podan skrbno in premišljeno.

Vtis matere nas v vlogi Angele Sadarjeve kar povsem zadovoljuje. Poslušanje njenih navodil in nasvetov hčeri Kvej-Lan nam je bilo prijetno, saj je govorila modro in resno, s srčno toplino in s čutom za neizprosno stvarnost življenja, v katero stopa hčerka ob združitvi z možem. Vse podano je bilo skladno s celotnim likom matere, kot ga poznamo iz življenja — in nas je oblikovno kot vsebinsko lepo bogatilo.

Marica Ramsakova je v vlogi Mary zastopnica Zahoda v igri. Igrar je potrebna, da daje nasprotje med Zahodom in Vzhodom v razponu ljubezenskega trikotnika večjo nazornost, sočnost in stopnjevanje napetosti. Tudi ta vloga je bila dobro podana, čeravno bi bila potrebna tu in tam večja jasnost in izrazitost v odnosih.

Preprosta, a skladna scena po zamisli tov. Vlada Rijavca bi morda vsebovala lahko še kako značilnost kitajske kul-

10 let uspešnega dela Glasbene šole v Celju

Glasbena šola v Celju je bila ponovno ustanovljena leta 1946, vendar je njeno delo začelo takoj po osvoboditvi. Takrat se ni bilo jasno, kdo bo ta zavod v Celju prevzel, dokler ni na posled bila šola ustanovljena v okviru ustanov pod upravo Sveta za kulturo in prosveto.

V desetih letih je Glasbena šola v Celju žela značajne uspehe in je vodstvo šole lahko nanje zares ponosno. Vsako leto zapuša Glasbena šola lepo število gojencev, od katerih se mnogi odločijo za nadaljnji glasbeni študij in tako izberejo glasbo za svoj poklic. Celjska Glasbena šola je dala slovenskemu glasbenemu življenju dvoje zelo pomembnih umetnikov Sonjo Drakslerjevo in Aleksandra Kovača. Že sama šola ima obilo uspehov na področju glasbene vzgoje mladih ljudi. Vsakoletne produkcije so bile prikaz napredka gojencev Glasbene šole ter hkrati dostojen glasbeni užitek za celjske ljubitelje glasbe. Poleg tega osnovnega dela je celjska Glasbena šola prevzela tudi druge zelo koristne naloge. V okviru Glasbene šole deluje celjska glasbena matica, ki je vsako leto pri-

pravila vrsto zelo uspešnih in kvalitetnih koncertov. S pomočjo glasbene matice smo bili v Celju deležni visokokvalitetnih glasbenih prireditev, ki bi brez dobre organizacije šle mimo Celja.

Posebno bogato glasbeno življenje je matica preko Glasbene šole v Celju posredovala ravno v letošnji sezoni. Osena popolnoma zaporednih abonma koncertov dokazuje, da je vodstvo znalo organizirati dober repertoar, hkrati pa je to dokaz, da je Glasbena šola uspela v povojnih letih zbrati okoli sebe lepo število ljubiteljev glasbene umetnosti. Letošnji abonmajski koncerti so Celju posredovali ne samo domače, temveč tudi tuje umetnike svetovnega slovesa. Letošnji repertoar skoraj ni nič manj bogat od repertoarjev naše prestolnice.

Glasbena šola v Celju je brez dvoma opravičila svoj obstoj, saj je zanimala za glasbeno izobrazbo prerastlo zmogljivosti zavoda. Zavod je že zdavnaj premajhen, pa tudi glasbeni pedagogi so že mnogo preobloženi z delom. Vsako leto mora šola odkloniti veliko število interesentov, čeravno bi bila zelo zainteresirana sprejeti vse, ki želijo pod njeno streho. Glasbena šola se še posebej trudi vzgajati dober glasbeni kader, ki bi po končanem študiju zmogel prijeti tudi za glasbeno pedagoško delo. Posebno skrb posveča šola vzgoji instrumentalistov, ki so danes še posebej iskani.

Vsekakor je treba začeti misliti na gradnjo nove glasbene šole, hkrati pa tudi upoštevati vse večjo potrebo po koncertni dvorani, kjer bi se lahko glasbeno življenje našega mesta nemočno odvijalo.

Vodstvu celjske Glasbene šole, vsena pedagogom, posebej pa poštvalnemu ravnatelju Egonu Kuneju, gre ob 10-letnici plodonosnega dela na zavodu vse iskreno priznanje.

Amaterski oder v Velenju

Za vzpon, ki ga je dosegla dramska dejavnost v Velenju se ima zahvaliti v veliki meri igralski tradiciji. Zelo razširjeno je bilo igranje v Pesjem, kjer je delovala »Svoboda«. Tu sta režirala Ulihr Janko in Spiegel Ciril. Velenjsko dramsko družino so pa pred vojno vodili Kurnik, Burnik in Merkac.

Igralci gostujejo v kinodvorani, katera pa jih s svojimi predstavami zelo ovira. Zato je postalo zelo pereče vprašanje graditve gledališkega poslopja v sklopu bodočega prosvetnega doma. Vsekakor bo treba že sedaj misliti na to, ker to zahteva rastoče novo mesto, ki ga gradi rudnik. Čez deset let bo

Uprizoritev dramske družine Velenje »Matiček se ženi«. Režiser: Zdenko Furlan

Kasneje se je dramska dejavnost razširila tudi v Skalah, kjer je režiral Kavčič Cvetko.

Tri igralske družine so vzgojile precej igralskega kadra, od katerega del še danes aktivno nastopa v delavskem društvu »Svoboda«. Posebno je pa razveseljivo to, da so stari igralci znaki pritegniti mladino. Tudi učitelstvo se aktivno udeležuje pri odru.

Z ustanovitvijo »Svobode« je dramatika dobila mnogo večje možnosti delovanja kot poprej v SKUD-u. Delavci in uslužbenci velenjskih podjetij in kmetije iz okolice so s tem dobili možnost širšega prosvetnega delovanja. Igralci iz Velenja, Pesja, Saleka in Skal so dobili svojo matično igralsko družino in možnost nastopanja na tehnično bolj opremljenem odru. K temu je mnogo pripomogel rudnik in tudi ostala podjetja s svojimi prispevki podprla igralce.

Mnogo bolj skrbno se je pričel sestavljati repertoar kot je to bilo kdajkoli poprej. Posebno je to prišlo do izraza v sezoni, ki je sedaj na izmaku. Velenjski igralci so v tem razdobju postavili na oder 5 del. Imeli so 28 predstav, katere si je ogledalo 7.660 ljudi. Gostovali so v šestih krajih in povsod želi odobranje. To dokazuje, da se je kvaliteta igranja izboljšala. Sedaj deluje pet režiserjev, od katerih imata dva republiški tečaj eden pa okrajni režiserski tečaj.

Zelo razveseljivo je to, da so podajanja posameznih vlog skrbno pripravljena, in da gledajo na čistočo jezika. Tudi inscenacija se je izboljšala.

Hitro se razvijajoče amatersko gledališko delovanje zahteva seveda bolj opremljen odru in ustrezno dvorano z vsemi pripadajočimi stranskimi prostori. Tega vsega velenjski oder nima.

Imelo Novo Velenje z mestom skupno okoli 15 tisoč prebivalcev ter bo gledališče nujno potrebno.

Prvi občinski praznik v Nazarju in odkritje spomenika padlim borcem

Partizanska vas Nazarje v Savinjski dolini ima te dni ogromno dela s pripravami za praznovanje občinskega praznika — 12. junija — ki bo združen s postavitvijo spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja.

Delo za postavitve spomenika vodi eden izmed najaktivnejših članov ZB Nazarje, tov. Zdravko Kremš, Propagandni osek pa je poskrbel za zbirko bogatega materiala iz časa NOB, ki bo objavljen v tiskani knjigi pod naslovom »Nazarje v narodnoosvobodilni borbi 1941—1945«. Naslovna stran knjige bo opremljena s sliko Cesarjevega »Talca«.

Odbor ZB Nazarje je bil vedno zelo aktiven in je zbral življenjepisne vse padlih in v taboriščih umrlih aktivistov in 49 borcev, padlih v NOB ter jih objavil v knjigi »Zgodovina v narodnoosvobodilni borbi«.

Pomembne svečanosti praznovanja občinskega praznika in odkritja spomenika padlim borcem v Nazarju se bodo udeležili mnogi borci in aktivisti XIV. divizije in IV. operativne cone, predvsem pa tisti, ki so se borili v Zgornji Savinjski dolini. Občinski LO in odbor ZB pa iskreno vabita tudi ostale prebivalce Savinjske doline, da se proslave v čim večjem številu udeležijo.

P. M.

OBNOVIMO DOMAČIJO PESNIKA BALAD IN ROMANOV

Pod gornjim naslovom smo dne 1. oktobra lani poročali o ustanovitvi odbora za obnovo Askerčeve domačije pri Svetu za prosveto in kulturo OLO Celje. Poročilo je navajalo v podrobnem nalogu, ki je bila zaupana odboru, večidel znanim celjskim kulturnim delavcem. Glede na to, da je od imenovanja obnovitvenega odbora pa do danes preteklo že več kot pol leta, je nujno, da so bili v tem času že storjeni določeni koraki za ohranitev tega kulturno-zgodovinskega spomenika. Zaradi tega in posebej še glede na dejstvo, da bo treba kmalu začeti misliti na dostojno proslavo pesnikove 100-letnice rojstva, se je uredništvo obrnilo do odbora predsednika in našega sodelavca tov. prof. Gustava Grobelnika ter mu zastavilo nekaj vprašanj v zvezi z obnovo Askerčeve domačije.

Kaj je obnovitveni odbor do sedaj že ukrenil?

Kakor veš, nam je bila ta častna naloga naložena že v pozni jeseni preteklega leta in tedaj, čez zimo, je jasno, da nismo napravili še nič takega, kar bi bilo »novo« za oči.

Doslej smo o naši nalogi informirali predvsem etnografski muzej v Ljubljani in Zavod za varstvo spomenikov LRS v Ljubljani ter izdelali obnovitveni načrt in proračun, se pravi, kar je potrebno, da bi s primernimi denarnimi sredstvi lahko začeli z delom.

Menda se ni pri denarnih sredstvih ustavilo?

Ne. Sekretariat za prosveto in kulturo OLO Celje je izposloval znesek, ki sicer ne zadošča proračunu obnovitvenih del (ta namreč znaša nekaj čez milijon din), vendar dovolj, da se lahko lotimo najnujnejših in najvažnejših del. Sekretariat pa si prizadeva še naprej (zlasti, ker pri tem delu ne moremo pričakovati te vrste podpore od Zavoda za varstvo spomenikov LRS v Ljubljani, kakor smo se nadejali) povečati sedanja razpoložljiva sredstva tako, da bi lahko več ali manj obnovili celotno pesnikovo domačijo in jo tako ohranili tudi kot etnografsko zanimiv in lep primer slovenske kmetije.

Iz tega torej sledi, da ste s obnovitvenimi deli že začeli.

No, v tem smislu, da bi že »zasadili lopato«, še nismo začeli. Vendar je ta začetek odvisen le od dobave potrebnega materiala. Ta pa, kakor veš, ni vedno pri roki; navadno so stvari, ki jih najbolj potrebujemo, najbolj od rok. Upam pa, da naši ožji sodelavci, med njimi moram omeniti direktorja Tovarne lesne galanterije v Rimskih Toplicah tov. Podnebska, ne bodo prekalili svojih obljub. V ostalem pa imamo zagotovilo za hitrost in uspešnost obnovitvenih del v »režiserju«, članu obnovitvenega odbora, v tov. Kozeljcu Alojzu, šolskemu upravitelju v Rimskih Toplicah.

Ali je obnovitveni odbor sprejel kakšne naloge z zvezi z bližnjo stoletnico pesnikovega rojstva?

Takoj na prvi seji, ki je bila novembra lanskega leta, smo sprejeli sklep, da bi odbor začel tudi akcijo za postavitev primerne likovnega spomenika pesniku balad in romanov v Celju. Naše agilno Olepševalno in turistično društvo nam je takoj ponudilo pomoč in sodelovanje. Vendar smatram, da bi za tako akcijo bil potreben drug odbor, najmanj pa izpopolnjen z drugimi primernimi ljudmi iz vrst književnikov, Olepševalnega društva, urbanstov itd. Naš odbor bo opravil dovolj častno nalogo, če bo pravočasno in dobro obnovil pesnikov dom ter ga vsaj za nadaljnjih par desetletij ohranil našemu ljudstvu kot enakovreden spomin na tvorca njegove napredne kulturne preteklosti. Sicer pa si je organizacija proslav ob pesnikovi 100-letnici naložila poseben re-

publički pripravljalni odbor pod predstvom univ. prof. dr. Mirka Rupla, v katerem so zastopani tudi Celjani. Zaenkrat predvideva omenjeni odbor v ponedeljek, 9. januarja 1956 slavnostno akademijo v Ljubljani in drugih večjih krajih Slovenije, zlasti v Celju, prvo nedeljo v juniju prihodnjega leta pa otvoritev spominske sobe v pesnikovem domu. Pripravil pa bo tudi pod uredništvom univ. prof. dr. Marje Boršnikove in tov. prof. Antona Askerca ml. Askerčev zbornik. O podrobnih načrtih in sklepih tega odbora bo naša javnost obveščena še posebej.

Pač pa, ker je že govora o pripravi na pomemben kulturni praznik, te prosim, da zapišeš še to-le: Askerčeva domačija stoji na Senožetih, ne pa na Senožetah, kakor bi morali reči, če bi se kraj imenoval Senožete, kar stoji zapisano na novi, emajlirani hišni tablici pesnikove domačije. Če izdajatelj teh hišnih tablic ne verjamejo ljudstvu, ki pravi kraju Senožeti, naj bi vsaj pogledali v katastrsko mapo, kjer piše črno na belem Senožeti. Prepričan sem, da v odboru za obnovo Askerčeve domačije ne bomo premišljali odstraniti tako tablico, ki dela krivico ljudski pameti, krajepisju in literarni zgodovini.

I. štajerski gasilski festival v Ljutomeru

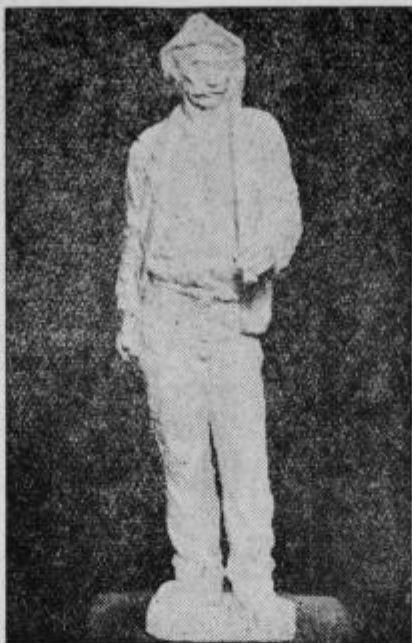
Gasilci celjskega okraja se pripravljajo na I. štajerski gasilski festival, ki bo 5. junija t. l. v Ljutomeru. Mnogi se sprašujejo, kake značilnosti ima festival, zakaj je ravno na kraju severne meje, daleč v Ljutomeru itd.

Ljutomer slavi letos 20-letnico ljutomerskih dogodkov, ko so delavci in vinčarji tega predela leta 1935 na zborovanju, organiziranem po skupini sodelavcev Ljudske pravice, odločno obsodili takratni protiljudski režim stare Jugoslavije. Takrat je v spopadu z žandarmerijo padel en vinčar, gasilstvo pa so izkoristili, da so z gnojničnimi curki motili zborovalce. Za počastitev te obletnice in dostojne proslave 10. obletnice osvoboditve je gasilstvo okraja Ljutomer povabilo vse štajerske gasilce k sodelovanju. Ob tej priložnosti bodo izvedli tudi I. štajerski gasilski festival, ki bo predpriprava za proslavo 90-letnice PGD Varaždin, katere pokroviteljstvo je prevzel maršal Tito, in priprava za II. republiški gasilski festival, ki bo drugo leto v Mariboru.

Festivala se bodo gasilci celjskega okraja polnočestvilo udeležili. Desetina iz PGD Laško se z vnmno pripravljajo, saj se bo 4. junija vključila v medokrajno tekmovalstvo in tam reprezentirala gasilstvo svojega okraja. Skušali bomo, da se plasiramo na prvo mesto, so dejali. Pionirske desetine iz Laškega, Celja, Parizelj in Sentjurja se pripravljajo na praktične vaje, katere bodo izvedli 5. junija v popoldanskem programu.

Obiščimo Skomarje OB KULTURNEM PRAZNIKU

Majhna in prijazna vasica Skomarje, pohorski »cokelpurg«, kot ga je šaljivo imenoval pesnik Jurij Vodovnik, bo 4. in 5. junija povabila v goste prebivalstvo Pohorja in okoliških krajev. V

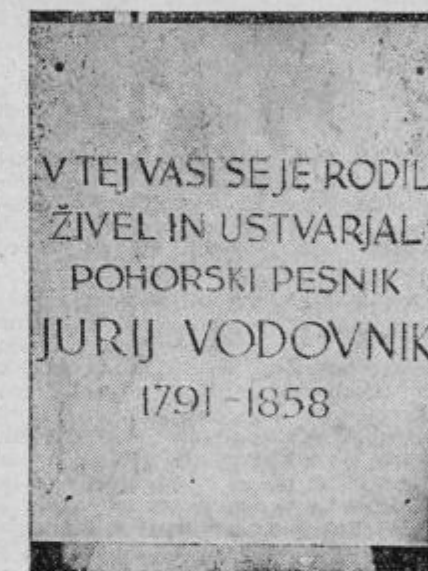

teh dneh bodo namreč Skomarčani odkrili spomenik svojemu pesniku, segavemu in širomu po Pohorju znanemu Juriju.

Jurij Vodovnik, ki se je rodil 1. 1791 v Skomarjih, kjer je 1. 1858 tudi umrl, sodi med nadarjene ljudske pesnike

svojega časa. Čeprav takrat Pohorci niso poznali šol, se je Vodovnik z lastno marljivostjo naučil pisati in brati. Njegove pesmi, ki so nastajale ob istem času kot Prešernove, so v mnogem razodevale talent in bile boljše in zrelejše od številnih izobraženih pesnikov tedanjega časa. Pohorski ljudski pevec bi se brez dvoma lahko razvil v dobrega satiričnega in humorističnega pesnika, ko mu čas ne bi bil tako krivičen. Kljub nadarjenosti Jurij Vodovnik ni mogel v šole, da bi se izobrazil in globlje posegel v kulturno problematiko svoje dobe. Ostal je na Pohorju, kjer se je preživljal s tkanjem platna in drugimi prilagodljivimi posli, ki so mu prinašali več revščine kot veselja. Na stara leta je moral s košem na ramenih od hiše do hiše, da se je obdržal pri življenju. Umrl je v bedi in revščini; njegova dediščina so bili samo popisani listki, na katere je zapisoval svoje pesmi. Mnoge tudi niso zapisane in so se žal pozneje izgubile. Življenje veselo Skomarčana je bilo v resnici bolj žalostno, kot nam ga je ohranil v svojih pesmih. V tem pa je tudi velična te kremenite osebnosti, ki je z vedrim humorjem in pesmijo kljuboval viharjem in tegobam časa.

Spomenik v Skomarjih bo prvi te vrste na Pohorju. Grajen bo iz granita in visok dva metra. Poleg marmorne plošče in bronaste kipe, bo na dolnjem delu v obliki vaze pritrjen tudi železen koš, ki bo spominjal na trpko usodo umrlega pesnika. Spomenik bodo odkrili v nedeljo, 5. junija dopoldne, dočim se bo praznovanje začelo že v soboto zvečer. V osnovni šoli bo odprta lep razstava knjige in pohorskega narodopisnega blaga, ki jo je

prepravila založba »Kmečka knjiga« iz Ljubljane. Isto podjetje bo predvajalo tudi zanimive poljudnoznanstvene in umetniške filme, ki bodo na sporedu vso noč. Skomarčani bodo pripravili »Večer Vodovnikove pesmi« ter poskrbeli, da se bodo izletniki in gostje dobro počutili. V dneh praznovanja bodo vas slavnostno okrasili in razsvetlili, prižgali kresove in po stari šegi tudi moznarje.

Skomarčani upajo, da jih bodo iz sosednjih vasi, trgov in mest gostje v šim večjem številu obiskali. Prav bi bilo, da bi se kulturnega praznika v

V Celju je ustanovljena podružnica »Izseljeniške matice«

Zaradi nesposobnosti neljudskih režimov v preteklosti, ki niso znali preskrbeti dela in kruha potrebnim ljudem, zaradi raznoraznih krivic in preganjanj so hodili naši ljudje na tuje, ker jim domovina ni mogla nuditi človeku dostojnih življenjskih pogojev. Ko so jugoslovanski narodi izbojevali veličastno zmago nad fašizmom in vso preteklostjo, ko je v Jugoslaviji nastalo novo življenje, so se mnogi izseljenci vrnili domov. Toda mnogi jih je ostalo še onstran meja, kamor jih veže nov dom, družina in sadovi njihovega dela. Toda ti ljudje se zelo radi vračajo v svojo domovino, obiskujejo rojstne kraje, spoznavajo resnico o novi Jugoslaviji. Pa tudi drugače so naši ljudje iz zamejstva tesno povezani z domovino, tesneje kot kdajkoli. Iz teh stikov se je rodila misel po ustanovitvi organizacije, ki naj še tesneje poveže naše izseljence z domovino. »Slovenska izseljeniška matica« v Ljubljani že nekaj let plodno dela v zadovoljstvo naših izseljencev in v korist naše domovine, saj seznanja izseljence o vseh dogodkih, o napredku in življenju pri nas.

Dejavnost »Izseljeniške matice« je v letih svojega obstoja močno narasla. Centralna organizacija v Ljubljani je postala pretesna za vse razsežne naloge, ki jih ima. Zategadelj je na pobudo Mestnega odbora SZDL v Celju bil v sredo sklican ustanovni sestanek podružnice »Izseljeniške matice« v Celju. Ceravnjo celjska kotlina nima toliko izseljencev kot morda Dolenjska in Primorska, vendar je tudi iz naših krajev veliko ljudi raztresenih po vsem svetu. Celjska podružnica bo z izseljenci navezala stike, skrbela za dostojne sprejeme izseljencev ob njihovih obiskih in se zanimala za razmere ter potrebe povratnikov. Odbor bo brez dvoma potreboval tudi pomoč, predvsem pa sodelovanje in pomoč sorodnikov izseljencev našega področja.

Na ustanovnem sestanku so se člani odbora »Podružnice izseljeniške matice v Celju« pogovorili o nalogah nove organizacije. V odbor so izvolili profesorja Antona Askerca, Franko Levstik, prof. Karla Arka, Franceta Strehovca, prof. Gustava Grobelnika, Katjo Hlbert in Jurčka Krašoveca.

Če bo podružnica »Izseljeniške matice« v Celju uspeša svoje delo dobro organizirati, bo ta nova organizacija lahko v veliko pomoč izseljencem, kakor tudi domovini.

ZAKAMUFLIRANO PRIZNANJE

Urednik Tone Maslo ima sploh veliko srečo z orožnimi vajami. Leta 1953 ga 5 mesecev nismo videli v uredništvu. Uredniška posele je opravljal formalno v pisnih. Njegov pomočnik J. Krašovec je nekega dne prejel pismo: — Kakor vidim, še kar gre. Časopis izhaja. Pošiljaj mi ga na vojno, pošto.

Pomočnik je bil v zadregi, pa mu je odgovoril: — Časopis res izhaja. Pošiljaj Ti ga pa ne bomo, ker bi ga utegnili brati.

Skomarjih udeležilo čim večje število palincev, lovcev in drugih ljubiteljev planin. Prvi pohorski pesnik vsekakor zasluži, da dostojno proslavimo njegov spomin in v čim večjem številu obiščemo njegovo rojstno vasico na zelenem Pohorju.

—drv.

Jože Stok-Korotan:

Kruava rihta

Bil je sončen pomladni dan. V vznožju Mrzlice so taborili kurirji TV-24. Nemalo so se razveselili, ko jih je obiskal Blisk, njihov komandant reledne linije. Čeprav se ni dolgo zadrževal pri njih, so z njim pristrčno pokramljali o maršičem.

Popoldne je komandant Blisk že odšel po opravkih v Savinjsko dolino. S seboj je vzel domačino, drznega kurirja Zvenka. Pred gostilno Dolenc v Ljubojuh sta se ustavila. Zveja ju je zvalila v točilnico. Tam sta urno zvrnila vsak svoj vrček piva, nato pa odhitela proti Mirazanu, kjer naj bi na sestanku z zaupnikom iz Celja prejela poročila o gibanju nemške soldateske po Savinjski dolini.

Tik pred libojsko tovarno keramike se je zakadil proti kurirju veliki črn pes. Blisk ni pomislil niti trenutke. Spretno je nameril cev brzostrelke v kosmatina in spustil vanj rafal. Hudo ranjen pes se je opotekel, zbežal proti tovarni in strašno tulil.

V naslednjem trenutku je izza vogala tovarniškega objekta siknil mimo kurirjevih glav strel iz pištole... in še drugi, tretji, kurirja sta bliskovito skočila v občestni jarek in že odgovorila neznanemu napadalcu po kurirsko, z ognjem.

Ker kurirjema ni bilo znano, kdo vse se nahaja v tovarni, sta se umaknila čez potok Bistrico v gozd ter v polkrogu zavila proti Mirazanu na dogovorjen sestanek...

Zvečer je kurir Zvenk že zvedel za podrobnosti o dogodku pri tovarni. Politiški pes, ki ga je Blisk ranil, je po-

ginil. Na kurirja pa je streljal gestapovec, oberleutnant Franz Felinger, ki je bil največji strah in trepet za prebivalce Liboj. Rudarje in tovarniške delavce je brez milosti trpinčil in preganjal. Mnogo ljudi je spravil v izgnanstvo, nad drugimi pa je vihtel krvavi bič nacizma. Zaradi vsega tega se je Zvenk zaklel, da se mu bo pošteno maščeval.

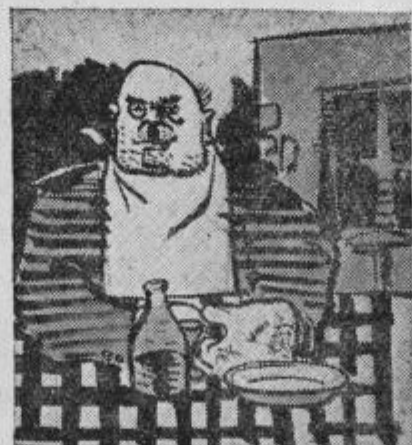
V sredini maja 1944, tri dni po streljanju pri libojski tovarni keramike, je bil Zvenk premeščen k Savinjski VOS patrili. Prvo delo, ki ga je opravil kot varnostnik je bilo, da je zbral podatke, kdaj in kam zahaja gestapovec Franz Felinger, nato so vosovci Brane, Zvenk in Srečko sklenili, da bodo gestapovca napadli pri Skobernetu, kamor je hotel na kosilo.

Prvi dan so varnostniki zaman čakali v zasedi. Tudi drugi dan so se vrnili iz Liboj brez uspeha. Gestapovca proti vsem navadam ni bilo k obedu. Zato so fantje zaskrbili, kaj naj bi to pomenilo. Vsiljevali so se jim razni pomisleki: Menda nas ni kdo izdal? Nas je morda gestapovec zaval? Ni hudič, da bi se zaradi tistih strelcev izselil iz Liboj?

Toda Zvenkova trojka ni odnehala. Tretjič je odšla v zasedo s prepričanjem, da gestapovec mora pasti. Zato so bili borci še bolj previdni. Prav po lisičje so se vtihotipili v Liboje in legli v zaklone, od koder naj bi potem odšli v napad.

Ni minilo pol ure, ko so bili vosovci že veselo presenečeni. Oholi oberleutnant se je pripeljal do Skobernetu z

osebnim avtomobilom. Tam pa kakor bi bilo naročeno. Vozilo je pustil pred hišo in zavil na gostilniški vrt, kjer se je razkormil in sedel za mizo prav po baronsko.

»Pojdimo!« je velel Zvenk borcev in pomahal z desnico.

Varnostniki so se nevidno splazili čez jezo na Bistrici, nato pa se molče razšli: Brane in Srečko sta smuknila ob severni, Zvenk pa ob južni strani hiše proti vrtu.

Na vogalu hiše je Zvenk obstal. Nemalo so se mu zaskrile oči, ko je dvignil puško in pomeril v nemškega oficirja, ki je pravkar pospravil vase juho in potegnil predse krožnik telečje pečenke. Zvenk je sprožil, toda naboj v puški je bil pokvarjen. Kapsel je ostal gluhi in ni vžgal!

Gestapovec se je ob plehkem odmevu udarne igle zdrznil in pozorno prisluhnil. Toda Zvenk je v hipu premagal nemilo presenečenje, repetiral in po-

novno sprožil. A spet zaman, tudi drugi naboj je bil kot zakleto — sabotiran! Zda je bil Nemec na jasnem, kaj pomeni ženket za vogalom hiše. Toda v hipu, ko je kot lev skočil pokonci, ga je po glavi že oplazil strel iz Brantove mavzerice.

Prisebni gestapovec je dobro uganil, da je bil zadet izza levega vogala hiše. Zato se je tuleč, ko ranjena zver pognal proti desnemu vogalu, kjer je naletel na Zvenka, ki je že petič sprožil zaman. Vseh pet nabojev v puški je bilo pokvarjenih.

Toda Zvenk se je v sili znašel tudi brez streliva. Puško je prijel za cev in s kopitom treščil gestapovca po glavi. Vendar se pobesneli sovražnik ni zgrudil na tla. Nasprotno, krepko je zgrabil za Zvenkovo puško in mu jo hotel iztrgati iz rok. Toda čeprav je bil Zvenk pritlikavec proti orjaški pruski postavi, ni klonil. Med ruvanjem za puško je Nemec segal za pas po pišto, Zvenk pa po bajonetu. V tistem trenutku pa je že pritekel izza vogala Brane in tudi on treščil gestapovca po glavi s puškinim kopitom.

Toda Nemec je bil sila grčav, imel je nepopustljivo levjo moč. Z razbitim in krvavo glavo je sunil kvišku, ko da si popravlja lase, hkrati pa je z desnico zgrabil še za Brantovo puško in na vse grlo blazno rjovel, ko da bi ga klali:

»Banditen, komunisti, banditen!...«

Tedaj mu je Brane prislonil na senca tri boksarske udarce in ga podrl na tla. In še predno se je gestapovec spet pognal kvišku, je Zvenk že napolnil puško z novimi naboji. Potem so vsi trije hkrati s svincem plačali gestapovcu račun za njegovo zločinsko delo.

»Ist schom gut!« je še vzklitnil zagrizeni oberleutnant ter se še enkrat postavil na noge in zamahnil z rokami.

»Vražja podgana! Ali te še ne bo konec?« je zarobantil Zvenk in s strelom prisilil gestapovca k molčanju.

Medtem ko sta Brane in Zvenk pobrala gestapovcu dokumente in pišto, ki jo je imel zataknjeno v zadnji hlačni žep, je Srečko odhitel k cesti na stražo. Nato sta Brane in Zvenk odhitela k avtomobilu, da bi ga zažgala. Vendar na prigovarjanje Skobernetke tega nista storila, ker bi se gotovo vžgal tudi bližnji kozolec. Zato pa sta vozilo poškovala kolikor se je pač dalo.

Po opravljeni akciji je trojka sedla na voz in se odpeljala do Hojnika, od tam pa je izginila v varno zavetje Mrzlice.

Vest o pripravi kazni gestapovca Franza Felingerja se je hitro raznesla po Savinjski dolini in po vseh hribovskih zaselkih. Civilno prebivalstvo predvsem pa Libojčani, so se pošteno oddahnili in z zadoščanjem v srcu odobravalni sodbo, ki so si jo s krvavimi zločini podpisali nacisti sami.

Noč na dunajski „Mariahilferstrasse“

Dunajska mestna občina ima v svojem proračunu verjetno najbolj v čisti postavki dohodkov iz turizma. Dunaj je v vsakem letnem času prepoln turistov iz vsega sveta, tako da vsakič človek le težko naleti na rojenega Dunajčana. V letnem času je to mesto polno popotnikov, ki na svojih dolgih potovanjih ostajajo nekaj dni tu in si ogledajo tisočere znamenitosti starega velenja. V zimskem času ima Dunaj zopet druge mikavnosti, saj je znan po bogatem gledališkem in glasbenem življenju. Zategadelj Dunaj pravzaprav nima nesezonskih mesecev in so dohodki iz turizma stalen vir za mestno blaginjo, nič manj pa seveda tudi za dunajske podjetnike.

Dunaj ima dve znameniti ulici, Korosko cesto in Maria-Hilfer-Strasse. Ti dve ulici sta poleg Ringa in Prata vedno prenapolnjeni. Obe cesti sta zelo dolgi, a znameniti ravno zato, ker so tu največje trgovske hiše, reprezentativni lokali, hoteli in restavracije.

Na Mariahilferstrasse me je pot zanesla ponoči. Človek ne more dolgo zdržati v tem kraju, zlasti ne tisti, ki jim preveč svetlobe ne godi. Tu je tudi ponoči prav tako svetlo kot podnevi, toda tisočere svetlobne reklame, ki utripajo, mežikajo in trepečejo, utrudijo oči. Po tej ulici sicer vozi tramvaj, v njem pa se vozijo večinoma le Dunajčani, ki jih življenje na tej cesti ne zanima preveč. Tujci raje izstopijo in gredo peš. Tako sem storil tudi jaz. Vendar pešec na tej cesti ni preveč varen. Promet je tu dosegel že kritično točko. Tisoči avtomobilov drvi gor in dol, vmes Vespe in Puchrolarji. Le redki kolesarji se tako predrzen, da si upa voziti med to drvečo reko motornih vozil. Cesta je itak prepolna, zato so pločniki naravnost natlačeni. V poznejših večernih urah sicer ni več toliko pešcev, toda motorni promet ne odjenja niti v najbolj poznih nočnih urah.

Pustil sem se zanesti množici ljudstva in se ustavljal ob izloženih oknih. Dunaj je po mojem vse leto nekaj veselejši. Trgovine so polne blaga iz vsega sveta. Pretežno so založene z domačimi proizvodi in ti so sorazmerno najcenejši. Toda prepiral sem se, da v nobenem izmed teh lokalov v središču mesta, ne bi ničesar kupil. Te trgovine so sicer razkošno urejene, vendar so prodajni predmeti tu veliko dražji kot v trgovinah zunanjih četrti. Tu človek plača tudi tisto kar gleda z očmi. K sreči nisem imel namena kupovati, zanimali so me veliko bolj ljudje.

Ljudje so hiteli po pločnikih, se ustavljali ob izložbah, govorili, ugovarjali in se posvetovali. Položil bi roko v ogenj, če je bilo med stoterimi deset takih, ki ne bi ugovarjali, da so cene previsoke. Videl sem na primer damsko večerno obleko, ki pravzaprav ni bila nič kaj posebnega, pa je stala okoli 1000 šilingov. Moj znanec, ki je uradnik v Mestnem magistratu pa mi je povedal, da zasluži 1.500 šilingov in to ni najslabša plača. Seveda take obleke si povprečna Dunajčanka

ne more privoščiti. Jasno je, da so obleke tudi veliko cenejše. Sploh pa je znano, da je Avstrija znana po zelo nizkih cenah za tekstil. Hrana je neprimerno dražja. Kosilo sem plačal v nekaki ljudski kuhinji celih 20 šilingov, pa sem si moral sam postreči. Osminka vina stane 4 šilinge. To vino pa je kislo, kakršnega bi pri nas dobil za 140 dinarjev liter. Steklenica piva stala v našem denarju približno 80 dinarjev. Zelo visoke so cene v uslužnostnih obratih. Če bi nekdo, ki mu zelo hitro raste brada, hodil 14 dni k brivcu, bi si za ta denar lahko kupil najboljše električni brivski aparat.

Toda pustimo zaenkrat cene vsakdanjih stvari. Ustavil sem se pred vrati reprezentativnega nočnega lokala. Elegantne prostitutke so se ustavljale pred gospodi in pomenljivo mežikale. Javnih hiš baje ni, so pa prostitutke registrirane in se predstavljajo s knjižicami, ki jih izdaja oblast. Zanimal sem se, kakšne so cene v tem nočnem lokalu. Ko sem zvedel, da stane navadna mala slivovka čez 50 šilingov, si lahko mislite, da sem jo nemudoma ubral proč.

Od predolge peš-hoje so me že zabolele noge, zato sem šel do prve tramvajske postaje. Bilo je že pozno in se nisem domislil, da ob tej uri ne vozi več tisti tramvaj, s katerim bi se moral peljati do hotela. Stal sem dobro uro in opazoval vrvež okoli sebe. Nedaleč proč je bil na kandelabru cestne svetilke prislojen visoko raščen ameriški podoficer, ki je z neverjetno vneto prižemal nase rdečelaso zvočnico. Ni ga motilo na tisoče mimoidočih, ni se zmenil za porogljive žvižge iz avtomobilov. Verjetno sem ga predolgo gledal, kajti v tem hipu me je potepil po rami starejši Dunajčan in dejal preprosto kot da se že ne vem kako dolgo pozna:

— Pogledjte ga! Naravnost sramotno. Vprašal sem ga, če so tudi drugi okupacijski vojniki iste sorte. Pa mi je možak odgovoril, da Rusov sicer ne mara, so mu pa še najbolj všeč, ker so fantje veliko manj afektirani, bolj prirodnost in kar je še posebno važno, ne spustijo jih predolgo iz kasarn. Amerikanci pa imajo svoja stanovanja in plače, da z njimi povzročajo pravo draginjo.

Ta večer pa sem imel tudi še nekoliko drugačen vtis. Prometni policist se je nekajkrat peljal mimo mene gor in dol, ker me je videl že toliko časa stati, se je naposled ustavil in me prijazno vprašal, če zaradi športa stojim tako dolgo na istem mestu. Povedal sem mu, da čakam to in to številko tramvaja. Razložil mi je, da ga do jutra ne bi dočakal. Potem me je vprašal odkod sem, saj je takoj spoznal, da nisem domačin. Nemudoma se je zanimal za vreme v Jugoslaviji in povedal, da misli še letos na dopust na Jadran. Potem se je zanimal kje spim, me povabil naj sedem na zadnji sedež in me odpeljal naravnost pred hotel.

Celjske gradnje

O JAJCU

Bil fantič je mlad, ki v štacuni z živili si kupil je jajce in vzel ga domov, da bi za večerjo k solati s fiziološkom bilo dobrodošel priboljšek njegove.

Ko hotel pa v vročo ga vodo je vreči, opazil na njem je prav droben napis: »Sem deklica zala in ženina željna, ki reši me samstva samotnega kriz.«

Na jajčni lupini prebral še naslov je skrivnostne devotice, ki v zakon tišči. Pred sabo je videl prijazno bodočnost z dekletom, ki kure z dobiščom goji.

Iskal je in kmalu je deklico našel, ki deklica ni več — na žalost — bila. Ob zibelki je debelušna sedela, ki v njej sta glavača smejala se dva.

Pokazal matroni je jajce z naslovom, ki pot mu je pravo odprlo do nje. Začudena končno sta dejstvo dognala: »To jajce pač staro že leti je dvel.«

Preparan pogled je to jajce od sebe in že zasmrdelo je kot iz pekla. Kot blazna sta se za nosove prišla, iz zibelke jok pa je šel do neba.

AVTO

V naš kraj se je pripeljal z avtom v kamarn oblečen človek mlad in zbral ljudi je okrog sebe, ker bi jim kaj povedal rad.

Je lepi avto last njegova, ga vpraševala je vsa vas, da z njim čez kamen in kotanje pogumno si utira gaz.

On pa: »Če bi imel kaj zemlje, bi raje s konjem potoval, tako pa gnoj mi ni potreben in avto bolj mi pride prav.«

»Potem,« dejali so vaščani, »gotovo tudi nič ne ješ, ker gnoj zares ti ni potreben in ga porabiti ne veš.«

»To pa je vendar stvar drugačna!« nasmešnil se je prav sladko. »Kaj za pod zob mi prinesite, da preizkusite še to!«

Postregli so mu radovedni in videli, da kakor vsi rad pridno je in tudi pije, čeprav gnoj mu treba ni.

DOBER ZDRAVNIK

»Da, tovariš doktor. Mnogo bolje se počutim, le diham še težko.«

»Brez skrbi! Poskrbel bom, da tudi to odneha.«

ON VE

»Oče, kaj je to vakuum?«

»Ne morem se spomniti, čeprav ga imam ves čas v glavi.«

Priredil:
Jurček Krašovec
Ilustriral:
Tonček Skok

IZ ALBUMOV NAŠIH UMETNIKOV

»Muselmanen«
(olje)
delo
akad. slikarja
Karla Zelenka
na nedavni
razstavi
likovnih umet-
nikov Celjanov
v Celju

ZANIMIVOSTI

DOBRA PLJUČA

Znano je, da pevke, zlasti soprani zelo pogosto izredno dolgo držijo eno samo noto glasu. Tokrat pa je rekord postavil pevec Karlo Farinelli, ki je eno noto pel šest minut dolgo (to se pravi, da med tem ni vdihnil zraka). To je čas, ki je poznan tudi kot rekord pri najboljših potapljačih za biseri.

WALT DISNEY IN STORKLJA

Ameriška filmska cenzura je nedavno zavrhnila škarje, ko je bil predvajan risani barvni film znanega ameriškega umetnika Walt Disneya. V filmu je namreč bila scena, ki kaže rojstvo blvola. Na pripombo cenzure je avtor odgovoril, da bi bilo smešno prepričevati newyorške otroke, da tudi bivole prinesejo storklje.

VELIKO SOVRAŽNIKOV JE IMEL

V Antverpeni je vojaško sodišče obsodilo Henrika Werheima s 13 meseci zapora, ker je v svoji vojaški enoti ukradel top. Zagovarjal se je, da mu je bil top potreben za osebno obrambo.

Časnikarski anekdoti

UREDNIŠTVO IŠČE MRTVECA

Časnikarji, ali po skrbnem izvirniku novinarji, dobro poznajo strahote praznega prostora, ki so vzrok pomanjkanja rokopisov.

Rado Zakonjšek je nekoč metiral list. Imel je premalo gradiva, pa mu je prav prišlo, da je nekdo v zadnjem hipu prinesel osmrtnico. Ta osmrtnica je precej zaleglja, vendar je ostalo še prostora za približno polovico. Časnikar je meril z dolgimi koraki stavnic in premišljeval kaj naj vstavi v zevajočo praznino. Potem pa je ves nejevoljen vzkliknil: »Se en mrtvec bi hudirjevo prav prišel!«

AKTUALNA FOTOGRAFIJA

Klišeji so sila dragi, zato si uredništvo Celjskega tednika rado pomaga s starimi klišeji, da poštvi obliko lista. Nekoč se je zgodilo, da je urednik pri metiranju časopisa ugotovil, da bi bilo dobro k članku o dnevu žena dodati še fotografijo. Našel je med starimi klišeji Mohorjeve družbe kliše, ki prikazuje mater z otrokom v naročju pod cvetočo jablano. Slika je izšla.

Cez štirinajst dni smo dobili pismo, v katerem nam bralci sporočajo, da bi lahko pač slikali tistega »otroka« s tremi otroci v naročju.

75

Ulrikovo odkritje je spremenilo tok dogodkov na Ljudevitovem dvoru. Razkošno dvorno življenje je preglušil truš novih priprav za vojno. Ljudevit je vse bolj za pohod na vzhod, potem ko pri Benečanih ni imel preveč uspeha. Okrepiti se je hotel tudi proti jugu, proti veliki Srbiji, ki je v rokah na-

76

Nekega dne je kralj priredil velik turnir. Ulrik Celjski je pometal celo vrsto ogrskih plemičev s sedel. Po turnirju je bila pojedina, na kateri je kralj glasno hvalil vojaško spretnost in moč celjskega grofa:

— Na vseh pohodih mi je bil grof Ulrik najzvestejši, pa tudi najkoristnejši prijatelj.

77

Po tem medvzkliku je vse utihnilo. Kralj je osupnil in vprašujoče premeril prisotne. Tri osebe so prebledle; kraljica, princesa Katarina in Ulrik, ki je pogledal Hermana.

Herman je bil presenečen, toda ne zmeden. Ostro je s pogledom ošinil obrekovalca, potem pa dvignil čašo:

78

Ulrik je obupano zavil z očmi. Hermanovi nasprotniki so pričakovali svoj triumf. Bil so prepričani, da bo naslednji trenutek Celjanom na ogrskem dvoru odklenalo. Herman je ostal miren. Bil je kot kockar, ki je zastavil najvišjo vsoto. Rekel je:

— Vem, da sem predrzen. Prosim vas za

slednikov cara Dušana bila najmočnejša država na Balkanu.

Okoli dvora je bilo vedno več vojaških šotorov, a vojne zgodbe so potisnile dvorne zgodbe v ozadje. Ljudevit je zbral pristaše za nov pohod, prirejal turnirje, da bi okrepil vojaški duh svojih privržencev.

Herman je spričo teh dogodkov našel še več priložnosti, da je Katarino navezoval nase. Stal je v senci Ulrikove vojaške slave.

Če bi imel v kraljestvu nekaj celjskih hiš, bi lahko potegnil meč zoper vsakega. Cenim prijateljsko Celjanov, zato napijem to čašo na zdravje današnjega zmagovalca.

Nazdravil je Ulriku, potem pa Hermanu: — Prepričan sem, da je tudi grof Herman naš prijatelj, da nam bo s svojim razumom v korist! —

— Zlasti kot zvodnik! — je nekdo glasno pripomnil...

— Z vsem mojim imetjem sem vam na razpolago, o kralj, in res je, da vam doslej nisem bil koristen. Tudi medklic ni čisto brez osnove. Res je, da mislim na poroko bolj kot na vojevanje... —

Molk je bil vse večji. Vse je gledalo kralja, kaj poreče. Le-ta pa je pomislil in dejal:

— Zvenket orožja ne bo motil poročnega pirovanja. Če bo v moji moči, bom rad dal besedo za vas, če imate nevesto že izbrano.

roko Katarine Bosanske, vaše svakinje in varovanke. —

Ljudevit je zdaj še bolj osupnil. Vsi so zastavili dah, le Herman je gledal kralju naravnost v oči.

— Drzni ljudje zmagojujejo. Ne bom vam odklonil svoje pomoči. Kar sem obljubil, držim. Če tudi plemenita Katarina tako misli, potem je že vaša. —

Herman je igral na najvišjo karto in dobil.

SPORT

Veličastna manifestacija partizanske organizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

BLIZU 3000 GLEDALCEV NA VEČERNI AKADEMIJI

Prvi dan zletja je bila na programu še večer- na akademija na Glaziji. Dež je onemogočil predhodno generalno skušnjo za to prireditel- v in oceno kvalitete posameznih akademskih se- stav. S precejšnjo zamudo se je pričel napo- vedan program, ki je obsegal kar 18 akademij- skih sestav s sorodnimi točkami vred. Na aka- demiji so sodelovala razna društva iz vzhod- nega dela Slovenije. V začetku so nas razve- selile pioniške iz Ptuja s sestavo šlepe mišic priznane avtorice tov. Gizele Zavadal. Od ostal- ih akademskih sestav so bile najbolj smi- selne in dovršene izvajane sestave tov. Zejeve iz Maribora in tov. Jezernikove ter Božičeve iz Celja. Vaje z žogami, ki jih »Valček« so bile na visoki kvalitetni stopnji. Pohvaliti mo- ramo tudi člane iz Radeč, ki so učinkovito iz- vedli »Mornarje«, sestavo, ki je bila prav tako smiselna in je ponazarjala del mornariškega življenja. Te sestave so bile razred zasede, do- polnjevale so jih še raznoterosti pionirjev iz Maribora, kjer so posamezniki navdušili gledal- ce s svojimi akrobatskimi prvinami, nič manj pa tudi vzorni vrsti zveznih tekmovalcev in tekmovalci v vajah na bradli. Vse ostale se- stave niso zagrabile gledalcev, nekaj pa je bilo celo takih, ki bi jih lahko kar brez škode spustili. Res žal nam je lahko, da nam Partizan- zeleznikar iz Maribora ni mogel predvajati svoj- jih najboljših sestav avtorja tov. Zadrnke, ki bi brez dvoma celotni akademiji dali kvaliteten- ro raven. Z ognjemtom in napisom »10 let TVD Partizana Celje« je bil zaključen spored prireditel prvega zletja dne in gledalci so se razkropili po celjskih ulicah z vročo željo, da bi naslednji dan še v večjem številu prišli na Glazijo obdovajati tisoče nastopajočih v zletskih prostih vajah.

NA GLAVNI ZLETNI DAN — SAMO SPREVED PO ULICAH

Neusmiljeno je deževalo, ko so v zgodnjih jutranjih urah prihajali v Celje s poselnimi vlaki in drugimi prometnimi sredstvi tisoči in tisoči pripadnikov partizanskih društev iz vseh delov Slovenije. Ni jih ni motilo vreme, ko so odhajali iz doma. Vsakdo je bil pripravljen, da se bo vendarle zvedrilo in da bodo lahko pokazali pred tisoči gledalcev sadove svojega večmesečnega truda dela v telovadnicah in telovadnicah. Kar s pesmijo in polno mero dobre volje so se napotili v celjske šole, kjer so pod streho vedrili skorajda vsa dva. Celjani niti ne vedo, kako so se vse dopolne tisoči in tisoči pripravljali po malih grupah v šolskih telovadnicah, kjer so predelovali zletni program, da bi v popolnanskem času kar brez glavne skušnje zadovoljili gledalce. Koliko volje in discipline je bilo v teh mladih ljudeh. Za vsako ceno so hoteli na plan in pokazati svoje znanje, vodstvo zletja pa je bilo mogoče. Zletni prostor je bil vseh lužah in blatu vreme skrajno hladno in nesigurno! Kdo bi tvegal v takšnem riskirati zdravje tisočev, da bi za vsako ceno prikazali svoj program? Zmagal je zdrav razum in odločitev je bila: nastop odpade, v kolikor pa preneha deževati se or- ganizira le pohod udeležencev zletja po celjskih ulicah.

Nogomet

BREZ IZKUPICA V SLOVENSKE LIGI

Velenjski Rudar in Storoški Kovinar sta v nedeljo ostala brez točk. Strojari so na doma- čem terenu imeli v gosteh prvaka te skupine — Rudarja iz Trbovelj, ki so mu tesno pod- legli z 2:1 (0:1). Po vodstvu v prvem pol- času, so se Strojari žilavo borili tudi v na- daljevanju igre. Po nesrečnem naključju pa je bila sreča naključno v veliki meri dosto- ja. Vsi posamezniki nezalostno odnesli zmagi. Po igri sodeč, bi odgovarjal neodločen rezultat. Velenčani pa so doživeli v Murki Soboti pravo katastrofo. Za vsakega igralca je »padel« po en gol — vsega 11! Za tako visok poraz Velenčane nudi krivdo vratar. Res je sicer, da so igralci Rudarja tudi sami štrikirali zadeli v mrežo Sobot, poraz pa je vendarle prehud. Rudar se pomika vedno nižje v lestvici. Ko- vinar pa je običajno na predzadnjem mestu.

Mladina: Kovinar (St.) : Rudar (Tr.) 2:3 (2:1); Kladivar : Kovinar 12:0!

DVOBOJ MED PEKI IN DIMNIKARJI

V nedeljo, dne 5. junija ob 15. uri bo na nogometnem igrišču v Rogški Slatini velik nogometni dvoboj. Pomerili se bodo peki in dimnikarji. Igra bo zelo zabavna.

STRELCI »CINKARNE« SO TEKMOVALI

Te dni je strelska družina »Cinkarna« izvedla na strelišču v Ljubljani svoje društvinsko prvenstvo v streljanju z vojaško puško, katerega se je udeležila dobra četrtina njenih članov. Uspehi, katere so dosegli njeni člani na tem prvenstvu, so odlični in kažejo viden napredek strelske družine od prejšnjih let.

V tem tekmovalstvu je bil najuspešnejši tov. Karl Koren, kateri je osvojil kar dve prvi mesti, in sicer na smagovalni tarči s 98 krogi od 150 možnih ter v hitrem streljanju z 10 za- detki in 62 krogi v 1 minuti. Na »Ljudski« tarči je bil najboljši predsednik strelske družine tov. Supek s 75 krogi od 100 možnih. Izreden uspeh je dosegla tudi tov. Silva Kovač, katere je v hitrem streljanju z vojaško puško na drugem mestu z 10 zadetki in 58 krogi v 1 minuti, kar je za ženske tudi v državnem me- rilu odlični rezultat.

V nedeljo so strelci »Cinkarne« tekmovali tudi v Rogški Slatini s tamkajšnjo družino »Partizana«, katero so ekipno premagali z re- zultatom 370:352 krogi. Najboljši na tem tekmo- vanju je bil član SD »Partizana« tov. Dane Skorjanc, kateri je dosegel 84 krogov od 100 možnih, drugi pa je bil tov. Emil Jelen z 81 krogi, član SD »Cinkarne«.

USPELI NASTOP V SEMPETRU

Ob rojstnem dnevu maršala Tita je osnovna šola skupaj s Partizanom imela proslavo. Pro- gram je obsegal 20 točk. Zlasti so zelo uspele telovadne točke.

Ta nastop omenjena Sempetrčane na nastope, ki so jih videli pred leti: pokazal je, da se da delati edino v slogi — tam, kjer sta vodstvo in članstvo eno.

USPELA PROSLAVA NA GOMILSKEM

Pred dnevi je TVD »Partizana« skupno z ne- katerimi množičnimi organizacijami priredilo v proslavo 10. obletnice osvoboditve in rojstnega dne maršala Tita svečano akademijo. Kako je moglo, da tudi tokrat ni bilo na proslavi no- benežna zastopnika občinskega ljudskega odbora, sekretarja organizacije ZKS Gomilsko, medtem ko se zastopniki ostalih množičnih or- ganizacij ne samo udeležujejo vseh proslav, ampak tudi prevzemajo precejšen delež pri organizaciji le-teh.

ODBOJKA V SEMPETRU

Preteklo nedeljo so mladi odbojkarji iz Sem- petra imeli v gosteh Partizana iz Ljoc. Po za- nimivi in teki borbi so zmagali domačini z rezultatom 3:1.

S a h

BRZOTURNIR CELJSKEGA SAHOVSKEGA KLUBA

Na brzoturnirju za prvenstvo v mesecu ma- ju je sodelovalo 12 igralcev. Prvo in drugo mesto si delila Odrin in Šnajder, sledijo Primožič, Hojnik, Rataj, Pison, Gabrovšek, Golob, Glo- bocič in Marinkič.

Pred dnevi je bil končan nagradni turnir, ki je bil prirejen v čast 10. obletnice osvoboditve in 35-letnice ustanovitve kluba. Na tem turnirju je sodelovalo 28 igralcev. V finalu je bil izid naslednji: 1. Planinec, 2. Rojs, 3.—4. Modic in Šnajder, 5.—6. Primožič in Rataj, 7. Kovačič.

Celjski okraj mora poravnati dolg do republike

S SEJE SVETA ZA GOSPODARSTVO OLO CELJE

V soboto je bila seja Sveta za Gospo- darstvo OLO Celje. Glavna točka dnev- nega reda je bila razprava o letošnjem proračunu. Svet za Gospodarstvo je kaj lahko ugotovil, da je letošnji prora- čun med vsemi proračuni po osvobo- diti najbolj stisnjen. Poleg tega, da so okraju ustavljene vse gospodarske investicije, bo celjski okraj s težavo poravnati tudi dolg, ki ga ima do re- publike. Ta dolg je nastal vsled spre- menjenih lestvic za dohodke, hkrati, pa tudi povečane obveznosti iz sred- stev za imobilizacijo. Lani Okrajni ljudski odbor ni posegal po sredstvih za prosto razpolaganje. Podjetja pa so to postavko prekoračila za desetkrat in s tem v zvezi je nastal večji davek za republiko kot ga je Okraj pričakoval. Zato je Okrajni ljudski odbor sklenil, da bodo davek od nadplanskega dohod- ka vplačala podjetja sama in kljub temu bo podjetjem ostalo za sklad za samostojno razpolaganje prav toliko sredstev kolikor so jih planirali.

Svet za gospodarstvo je sklenil na- peti vse sile in podvzeti vse mere da bi nastali dolg v redu plačali. Zatega- delj je tudi sklenil zaenkrat blokirati vse fondse za prosto razpolaganje. To sicer ne bo trajalo dolgo. Podjetja, ki bodo predvideni davek plačala, bodo v istem času smela spet koristiti fond za prosto razpolaganje.

Vsekakor letošnja proračunska situ- acija ni rožnata. Zato bo treba najti

vse mogoče vire, da bi čimprej spravi- li to vprašanje z dnevnega reda. Dav- koplačevalci v vseh vejah našega go- spodarstva bodo morali letos svoje ob- veznosti izpolnjevati dosledno in hitreje. V našem interesu je, da trenutno tež- ko stanje v našem proračunu čimprej prebrodimo. Seveda bo treba vse to pametno vsklajevati, da bi zaradi pre- velike štednje ne trpelo naše gospo- darstvo, predvsem pa proizvodnja. To sicer ne bo lahko, kajti skok iz časa, ko je bila štednja premajhna v seda- njo situacijo ni tako enostaven.

OBJAVE IN OGLASI

ZAHVALA

Vsem pripadnikom »Partizana«, vsem delovnim kolektivom, organizacijam, podjetjem, društvom in posameznikom, ki so na kakršenkoli način pomagali pri delu in organizaciji Po- krajinskega zletja Partizana v Celju, se tova- riško in iskreno zahvaljujem.

Neugodno vreme je žal preprečilo, da nismo mogli izvesti celotnega programa in prikazati naši javnosti vsega našega dela in truda. To pa ni zmanjšalo veličine pohoda Partizanov po Celju in množičnosti naše organizacije. Tudi v bodoče pričakujemo od vseh tesnega sode- lovanja s Partizanom. Zletni odbor.

POZIV

Poslujemo vse upnike in dolžnike, da v roku 8 dni po objavi tega poziva prijavijo zletnemu odboru »Partizana« v Celju vse terjatve in dol- gove v zvezi z izvedbo Pokrajinskega zletja. Vse po tem roku zakasnele terjatve bomo zavračali. Zletni odbor

RAZDELITEV SPRICEVAL BO 25. JUNIJA OB 8 ZJUTRAJ V TELOVADNICI

Vpisovanje za I. razred gimnazije za šolsko leto 1957-58 bo na I. osnovni šoli dne 25. junija. Znamudniki se bodo vpisali na I. gimnaziji v pisarni ravnateljstva dne 26. junija od 8. do 12. ure. Vpisovanje v ostale razrede bodo iz- vršili razredniki dne 9. in 10. junija. Za zamud- niki in druge bo vpisovanje dne 26. junija v pisarni ravnateljstva. Natančen razpored vseh izpitov je na oglasni deski v veži gimnazije. Ravnateljstvo I. gimnazije.

OPOZORILO LASTNIKOM PSOV

Prosto tekaajoči psi so povzročili v zadnjem času občutno škodo na javnih nasadih, prav tako pa so pokončali precejšnje število divja- čine. Da bi to v bodoče preprečili, je sprejel konjč najstrožji nalog: da polovi vse prosto tekaajoče pse. Vse pokoljene pse bo konjč čeval tri dni. V kolikor se lastniki v treh dneh ne bodo zgledali pri konjču, bo pse pokončal. Konjču ne treba plačati stroške za vzdrževanje psa, lastniki psov pa bodo kaznovani. Zaradi tega opozorjamo vse lastnike psov, da morajo biti psi čuvalji priklenjeni na verigah, luksuzne pse pa se mora voditi na vrvi.

Tajništvo za gospodarstvo in komunalne zadeve LOMO Celje

PROPAGANDNI TABOR CELJSKIH TABORNIKOV

bo v počastitev 10. obletnice osvoboditve v so- boto, 4. 6. ob 20.15 na travniku ob Ipatvevi ulici nasproti tovarne »Metka«. Vabljeni Rodova uprava

Nedelja, 5. junija
10.00 Poročila, reklame in objave
10.10 Radijska igra. Prežihov Voranc: Kristina. Sodelujejo člani in članice Mestnega gledališča iz Celja
10.40 Glasbena medigra: Madžarska plesa št. 5 in 6
10.45 Radijska kronika
11.00 Kar ste želeli — to bomo zavrteli
11.45 Zabavna in plesna glasba
Ponedeljek, 6. junija
19.30 Poročila
19.40 Sportni tednik
20.30 Prenos iz Ljubljane
Torek, 7. junija
19.30 Poročila, pregled »Večera«
19.40 »Vi vprašujete — mi odgovar- jamo«
19.45 Operna glasba Offenbacha
20.00 Prenos iz Ljubljane
Sreda, 8. junija
19.30 Poročila
19.45 Kar ste želeli — to bomo zavrteli
20.00 Prenos iz Ljubljane
Četrtek, 9. junija
19.30 Gospodarska in kulturna kronika, pregled »Večera«
19.45 Melodije za razvedrilo
20.00 Prenos iz Ljubljane
Petek, 10. junija
19.30 Pregled jubilejne številke Celjskega tednika, ob 19. ob- letnici izhajanja
19.40 Ob tangu po Južni Ameriki
20.00 Prenos iz Ljubljane
Sobota, 11. junija
19.30 Poročila
19.45 Kar ste želeli — to bomo zavrteli
20.00 Prenos iz Ljubljane

Griška lovška družina bo odprla svoj lovski dom

Redke so lovške družine na Sloven- skem, ki premorejo svoje lovške kočje in domove. V predpripravi Jugoslaviji so jih gradili kapitalistični lovski za- kupniki, vendar jih je le malo ostalo, kajti v narodnoosvobodilni vojni so bili večidel vsi požgani.

Griška lovška družina je bila med prvimi, ki se je pred štirimi leti lotila te naloge. Nemara je k temu nekaj pripomogla tudi tradicija, zakaj prav na Gozdniku, v tem idealnem lovskem revirju je bilo pred vojno kar četrto lovskih koč in domov. Glede na to, da sta bili dve požgani, da je ena prešla v last gozdnega gospodarstva, ena pa je pripadla laški lovski družini, je družina sprejela sklep, da obnovi vsaj eno.

V nedeljo, 5. junija bodo svoj dom svečano odprli. V ta namen so pripra- vili lep program. Začetek bo ob pol deseti predpoldne. Vsako uro bo pre- važal udeležence izpred žalske želez- niške postaje do vnožja Gozdnika kam- nion. Potem je le dobre pol ure hoda po lepo markirani poti do lovskega doma. Lovci in planinci ter ljubitelji narave, ki je zlasti na Gozdniku izre- dno pestra in lepa, udeležite se praznika griških lovcev!

10. leciono.

(Po radijskem tečaju Toneta Logarja prireja Ivan Jazbec.)

Bonan tagon!

Ni estis en la restoracio. Bili smo v restavracij.

Ni estis je oblika est — biti, v pre- teklem času. Sedanji čas tvorimo tako, da korenu besede dodamo končnico -as. Preteklemu času pa dodamo končnico -is.

Pravilo: Pretekli čas tvorimo tako, da korenu dodamo končnico -IS, ki je ena- ka za vse osebe in števila.

Sprejajmo stavke:

Mi estis en la restoracio, vi estis en la restoracio, li, ŝi, ĝi estis en la restoracio, ni estis en la restoracio, vi estis en la restoracio, ili estis en la restoracio.

Kion vi manĝis en la restoracio? Kaj ste jedli v restavracij? En la restoracio mi manĝis supon kun pastafaj, rizo- ton kaj salaton. Vi ankaŭ trinkis en la restoracio. Kion vi trinkis. Mi trinkis frambajon. (V 9. lekciji je bila napaka frambaĝo, pravilno frambajo.) Ĉu mi ankaŭ trinkis frambajon? Ne, vi ne trinkis frambajon, sed vi trinkis biero- ron. Ĉu vi estas sata? Ali ste siti? Jes, mi estas sate.

Namesto pridevniške oblike SATA, lahko uporabimo tudi glagolsko obliko: mi satiĝis — nasitil sem se.

Imamo novo pripono -iĝ-, ki pomeni postati. Torej: mi satiĝis — postal sem sit, nasitil sem se. Ĉu vi satiĝis? Jes, mi satiĝis. Bone — dobro.

S končnico -e tvorimo prislov.

Bela — lep, -a, -o, bele — lepó, tago — dan, tage — podnevi, nokto — noć, nokte — ponoć.

Vrmino se k priponki -iĝ-. Pazimo, da jo ne zamenjamo s pripono -ig-, ki po- meni: napraviti, povzročiti. Torej: igi — postati — ig — napraviti, povzročiti.

Satiĝi — nasititi se, satiĝi — nasititi (nekoga), plena — poln, pleniĝi — na-

polniti se, plenigi — napolniti. Tvorite sami malplena!

Kuŝi — ležati, kuŝigi — vleči se, ku- ŝigi — poleči (nekoga), pendí — viseti, pendigi obsiti se, pendigi — obsiti.

Pojdimo na pot, ter se odpeljmo v vlakom. Do postaje je daleč, zato se bomo peljali s cestno železnico. Ker pa imamo še čas, pa: novajn vortojn!

Tramo — cestna železnica, tramvaj, tramstacio — postaja cestne želez., Konduktoró — sprevodnik, bileto — listek, stacidomo — postaja, postajno poslop, halo — postajna veža,

giĉeto — okence pri blagajni, veturbileto — vozni listek, proksima — bližnji, rapida — hiter,

halti — ustaviti se, veni — priti,

peti — prositi,

veturi — peljati,

aĉeti — kupiti,

ĝis — do,

baldaŭ — kmalu,

poste — potem.

Tramo alproksimiĝas. — Tramvaj se približuje.

Beseda »alproksimiĝas« je setavljena iz predloga AL- korena proksim-, pri- pone -iĝ, ter končnice -as. Alproksimiĝas — približuje se.

Ce la tramstacio tramo haltas. Pri tramvajski postaji se tramvaj ustavi. Ni eniras en la tramon. Venas la kon- duktoro. Mi petas bileton ĝis la staci- domo. Prosim listek do postaje. La tra- mo veturas rapide (hitro). Baldaŭ ni alveturas al stacidomo. Kmalu se pri- peljemo k postaji. En la halo ni iras al la giĉeto. V postajni veži gremo k okencu. Tie (tam) ni aĉetas veturbile- tojn. Poste ni iras sur la peronon (pe- ron).

Počakajmo na peronu do prihodnjega tedna, ko bomo stopili v vlak. Do tedaj pa:

Ĝis la revido!

MEDNARODNI JEZIK MORA BITI NEVTRALEN. DOČIM STOJE ZA DRU- GIMI JEZIKI GOSPODARSKI, KULTURNI ALI CELO IMPERIALISTIČNI INTERESI DOLOČENIH NARODOV.

IZ SMARTNA OB PAKI

V nedeljo bo uprizorila dramatska sekcija KUD Zagorjevo igro Vrtinec. Upamo, da se bodo igralci tudi tolerat postavili.

Prihodnjo nedeljo, dne 12. junija pa nastopi v Smartnem ob Paki dijaški pevski zbor nižje gimnazije iz Zalca. Zbor, ki šteje čez 100 pevcev, vodi to- varš Predan Drago, profesor na žalski gimnaziji. Brez dvoma bodo poslušalci prišli na svoj račun, kajti če še po- vemo, da je polovica njihovega pro- grama že posneta na magnetofon, potem smo povedali vse.

OBJAVA

Odjemalce električne energije obveščamo, da bo v nedeljo, 5. 6. 1958 prekinitev električnega toka v krajih: Osenca, Zagrad, Pečovnik, Tovar, Polje, Kocina in Tremarje od 7. do 13. ure zaradi vzdrževalnih del. Elektro-Celje.

HIMELJARSKA SOLA V VRBJU PRI ZALCU

razpisuje natečaj za sprejem golencev in go- jenk v šolskem letu 1955-56.

Pogoji sprejema so naslednji:

1. Kandidat mora imeti vsaj 2 razreda gimn. ali 6 razredov osnovne šole, kar dokazuje s priloženim najdim šolskim spričevalom. Pred- nost imajo tisti, ki so končali kmetijsko gospo- darsko šolo.

2. Ne smejo biti mlajši od 16 let, kar doka- zujejo z rojstnim listom.

3. Kandidat oziroma njegovi starši se morajo obvezati, da bodo redno plačevali predpisane vzdrževalnine.

Vzdrževalnina znaša od 3500 do 4000 din me- sečno ter se določi z ozirom na imovinsko stanje. Ta znesek lahko v celoti ali delno krije kmetijska zadruga. Sklep K.Z. o višini prispe- ka mora biti prošnji priložen.

4. Kandidat mora biti telesno in duševno zdrav, kar dokazuje s priloženim zdravniškim spričevalom.

Solanje traja eno leto.

Lastnoročno napisano in pravilno kolekovano prošnjo z gornjimi prilogi je poslati na na- slov: Himeljarska sola v Vrbi, p. Zalec, najka- sneje do 30. junija 1955.

Kandidati bodo o sprejemu in pričetku pouka pisмено obveščeni. Uprava šole

ZAPORA LESKOSKOVE ULICE

Uprava za ceste in kanalizacije Celje obvešča, da bo zaradi rekonstrukcije Leskoskova ulice od 3. junija 1955 do nadaljnjega zaprta za ves- promet.

PRODAM sušilnico za hmelj. Naslov v upravi lista.

UGODNO PRODAM stavbišče z vodovodom in urejeno kanalizacijo ob Dečkovih cest v Ce- lju v izmeri 681 kv. metrov. Naslov v upravi lista.

PRODAM mladice, pse ovčarje. Krajnc Karel, Delnik 23.

MIZARSKO DELAVNIKO vzemem v najem. Kupim eventualno hišo v Celju ali v okolici.

Ponudbe poslati: Bušec vas 8, Cerklje ob Krki, Dolenjsko.

NAGRADNO NUDIM tistemu, ki mi preskrbi kakršenkoli obrtni prostor v Zalcu, Petrov- čah, Stora ali v bližnji okolici. Ponudbe na oglasni oddelci.

SAMOSTOJNO GOSPODINJO, starejšo k dve- članski družini sprejemam takoj. Naslov v upravi lista.

PREKLJUČEM osebno izkaznico reg. štey. 12946 na ime Pinter Greta, Zalec, Novi blok.

GLEDALIŠČE

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 3. junija 1955 ob 20 — Miloš Mikela: DEZ V POMLADNI NOČI — I. in II. solski abnoma

Sobota, 4. junija 1955 ob 20 — Jože Javoršek: KRIMINALNA ZGODBA — abnoma red sobota (delavski) in izven

Nedelja, 5. junija 1955 ob 19.30 — Jože Ja- voršek: KRIMINALNA ZGODBA — abnoma red nedelja in izven

Ponedeljek, 6. junija 1955 ob 19.30 — Foerster: SIVEC — Zaključena predstava za učiteljske

Četrtek, 9. junija 1955 ob 19.30 — Shakespeare: HAMLET — zaključena predstava za I. gim- nazijo iz Maribora

Petek, 10. junija 1955 ob 19.30 — Miloš Mikela: DEZ V POMLADNI NOČI — gostovanje v Zalcu.

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA

Dne 5. 6. 1955: dr. Cerin Jože, Celje, Cankar- jeva ulica 9. Nedeljska zdravniška dežurna služba traja od sobote ob 18. ure dalje do pe- nedeljka do 8. ure zjutraj.

KINO

KINO UNION, CELJE

Od 4. do 7. 6. 1955: »LILY«, ameriški barvni film.

Od 8. do 12. 6. 1955: »ESALON DR. M.«, ju- goslovanski film

Predstave dnevno ob 18. in 20. uri, ob nede- ljah ob 16., 18. in 20. uri.